

UYGUR MESELESİ BM GÜNDEMİNDE

Çin'in Doğu Türkistan'da yaptığı soykırım suçu ve komşu ülkelere karşı çeşitli zorlayıcı tedbirler alarak uluslararası düzeni ihlal etmesi nedeniyle Uluslararası toplumun çeşitli baskılarıyla karşı karşıya kalıyor. Doğu Türkistan'da sistematik soykırım uygularken 5G teknolojisi, yapay zeka ve benzeri modern bilgi teknolojilerinden yoğun şekilde yararlanan Çin rejimi, yer altı ve yer üstü doğal zenginlikleri sömürmek içinde teknolojik imkanları kullanıyor.

Çin propaganda ağı Tanrıdağ sitesinde yer alan 5 Eylül 2023 tarihli habere göre, Doğu Türkistan'daki "Xinjiang Tianchi Energy" Şirketi'ne ait Güney açık Kömür ocağı, bu yılın şubat ayından itibaren ilk yüksek teknoloji akıllı cihaz kullanan kömür madencilik bölgesi olup, doğudan batıya 4,5 kilometre, kuzeyden güneye 2,5 kilometre ve 260 metre derinliğiyle Doğu Türkistan'daki en büyük açık Kömür maden ocağı sayılıyor.

ÇİN'İN EN BÜYÜK 4. KÖMÜR ÜRETİM ÜSSÜ

Bilgilere göre, sahada 50'den fazla sürücüsüz ekskavatör 7/24 durmaksızın çalışırken, Bu sürücüsüz ekskavatörler, önlerindeki engelleri otomatik olarak algılar ve sürüş hızını otomatik olarak ayarlama özeliyle dikkat çekiyor.

Dünyanın en büyük enerji tüketicisi olan Çin, 1949 yılından beri işgal ettiği Doğu Türkistan'dan petrol ve Gazın yanı sıra altın, platin, gümüş, uranyum, kömür, demir, volfram ve tuz gibi 138 çeşit doğal kaynakları yağmalıyor.

HER GÜN 33 BİN TON KÖMÜR KAÇIRILİYOR

Çinin resmi verilerine göre, tahmini kömür rezervi 2,19 trilyon ton olup, Çin her gün Doğu Türkistan'dan ortalama 33 bin ton kömür rezervini sömürüyor.

Çin istatistik verilerine göre yılın

ilk yarısında Doğu Türkistan'da demiryolu ile taşınan kömür miktarının geçen yılın aynı dönemine göre %8,5 artışla 62,74 milyon tona ulaştığı anlaşılıyor.

Çin'de ortaya çıkan enerji krizinin ardından İç Moğolistan ve Doğu Türkistan gibi işgal edilen topraklardan Çin illerine enerji kaynaklarının ulaşımı hız kazandı. Doğu Türkistan'daki kömür rezervleri, Çin'in toplam kömür rezervlerinin %37'sini oluşturmaktadır. Petrol ve gaz rezervlerinin de Çin'in toplam rezervlerinin %25'ini oluşturduğu ve söz konusu kaynağın hacmi 30 milyar ton olduğu tahmin ediliyor. Bunlardan hariç Uygurların köle işçi olarak çalıştırıldığı Doğu Türkistan'da Rüzgar ve Güneş enerjisi teknolojisi kullanım alanında oldukça ön plana çıkmış durumda.

Gözlemciler göre, Çin Doğu Türkistan'daki doğal kaynakları çalarak kendi ihtiyaçlarını karşılamak dışında, işleyip Uluslararası piyasaya

sürüyor. Bir yandan Uygur Türklerini köle işçiliğe zorlarken, diğer yandan bu toprakların gerçek sahibi olan yerel halka hiçbir kullanım hakkı tanımıyor.

SADECE ÇALMIYOR, ZARAR DA VERİYOR

Ayrıca Doğu Türkistan'da 4 Ekim 2021'de yayınlanan hava kalitesi endeksine göre, Hotan, Kaşgar ve Kızılsu olmak üzere üç bölgedeki hava kalitesinin tehlike sınırına ulaştığı ve İli vilayetindeki hava kirliliğinin daha kötü olduğu, insan sağlığına daha fazla etki gösterebileceği kaydediliyor.

Uzmanlar, Doğu Türkistan'daki elektrik santrallerinde büyük çoğunluğun kömürü yakıt olarak kullandığı ve Çin'in dünyaya zehirli karbondioksiti kontrol etme sözü vermesine rağmen, Doğu Türkistan'daki enerji santrallerinin ölçeğini her geçen yıl genişlettiğini kaydediyor.

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Doğu Türkistan'la ilgili raporunun yayımlanmasından bu yana bir yıl geçti ve Doğu Türkistan sorunu çeşitli medyalarda yoğun olarak gündeme getiriliyor.

Daha geçen hafta Uluslararası Af Örgütü, Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Doğu Türkistan'a ilişkin raporunun yayımlanmasının üzerinden tam bir yıl geçtiğini, ancak uluslararası kuruluşlar ve ülkelerin, Doğu Türkistan'daki insanlık dışı zulme yönelik sert tedbirler almaktan aciz kaldığını, bu noktada Uluslararası toplumun Çin'in suçlarına gösterdiği tepki son derece yetersiz olduğunu vurgulayarak Uluslararası topluma harekete geçme çağırısı yapmıştı.

6 Eylül'de uluslararası en prestijli kanallardan biri olan Al Jazeera Arapça kanalında ukonuyla ilgili bir sohbet programı gerçekleşti.

Programa Doğu Türkistan Diasporasından Türkiye merkezli Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneği Başkanı (İstiqlal Medya Gurubu) Sn. Abdulvaris Abdulkhalik ve diğer tarafta Pekin'den Çin rejiminin propagandacısı olan siyasi analist ve yazar Rong Huan katıldı. Sunucu ilk önce konuklardan BM'nin Doğu Türkistan raporunu sordu.

BM RAPORUNA RAĞMEN

ÜLKELER SUSKUN

İlk olarak söz alan Sn. Abdulvaris, eski Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Michelle Bachelet'in geçen yıl 31 Ağustos'ta görev süresinin son anlarında yayımladığı Çin'in Doğu Türkistan'a yönelik insanlık dışı soykırım suçlarını belirten kapsamlı bir Raporun ortada olduğunu, Ne yazık ki Uluslararası Af Örgütü'nün de belirttiği üzere, Çin'in bu suçlarına daha fazla ülke ve kuruluşların tepkisiz kaldığını dile getirdi.

Çinli analist Rong Huan, Çin rejiminin Doğu Türkistan'da işlediği suçları tamamen reddederek, Çin'in yaptığı tek şeyin "terör ve aşırıcılıkla mücadele" olduğundan bahsederken, Toplama Kamplarını meşru göstermeye çalışan Huan, Çin'in bahse konu politikası sonucu son yıllarda Doğu Türkistan'da herhangi bir terör olayının yaşanmadığını iddia etti.

ÇİN'İN ANLATTIKLARI SUNUCU'YU RAHATSIZ ETTİ

Sunucu hemen müdahale ederek, terörle mücadele kavramının çok geniş bir kavram olduğunu ve bu çatı altında pek çok şeyin yapılabileceğini belirtti. BM ve diğer saygın insan hakları kuruluşlarının yayınladığı raporlar, Toplama Kampı tanıklarının sözleri ve Doğu Türkistan'dan

dünyaya yayılan resimler ve video içerikler hakkında soru sordu.

Nitekim Çin rejiminin Doğu Türkistan'daki devlet terörünü belgeleyen resmi belgeler, Çinli sözcüleri zor durumda bırakıyorken, Çinli analist ise tüm bunların ortamı manipüle etmekten başka bir şey olmadığını, asılsız, Çin'in imajını karalamak ve bölge ekonomisini zayıflatmak amaçlı içerikler olduğunu, Çin'in sözde Doğu Türkistan'a ziyaretçi kabul ettiğini, isteyenlerin bölgeye gidebileceğini söyleyerek yalan söyledi.

UYGUR GAZETECİ ÇİNLİNİN İDDİALARINI REDDETTİ

İstiqlal Medya Gurubu Başkanı Sn. Abdulvaris, kurnaz Çininlin gerçeklere aykırı açıklamalarını kesinlikle reddettiğini belirterek, Doğu Türkistan'daki insanlık dışı eylemlerin Uluslararası Raporlar, görgü tanıkları ve uydu görüntüleriyle sabit olduğunu kaydetti.

Sn. Abdulvaris "Çin rejiminin yıllardır uyguladığı toplama kampı politikasıyla her kesimden milyonlarca insanı hapsettiğini ve hala bilinmeyen yerlerde tutmaya devam ettiğini belirterek, geride Zorla ebeveynlerinin elinden alınan ve sözde "yatılı ana okulu" tarzındaki çocuk kamplarında Çinlileştirilen yüzbinlerce çocuğun ne günahı vardı? Kamptaki 80

yaşındaki kadının suçu ne? onca sanatçı ve akademisyenler nerede, günahı neydi? Çin rejimi, kendisini Müslüman veya Uygur olarak gören herkesi yok etmeyi hedefliyor" diye konuştu.

ZİYARETÇİLER ÇİN TARAFINDAN ÖZENLE SEÇİLİYOR

Ayrıca Doğu Türkistan'ın ziyaretçilere açık olduğu efsanesinin baştan aşağı yalan olduğunu belirterek: "Evet, ziyaretçilere açık, ancak yalnızca Çin tarafından özenle seçilmiş, davet edilmiş kişilere bu kapı açılıyor. Burada, önceden hazırladığı sahte sahneleri gezdirerek suçlarını gizlemeye ve yoğun Propagandayla dünyayı kandırmaya çalışıyor." Diyerek Çin propagandasına karşın çeşitli açık kanallar aracılığıyla dünyaya yayılan resim ve videoların soykırımın birer delili olduğunu kaydetti.

Çin rejiminin bazı uluslararası medya kuruluşlarında kendi propagandacıları vardır. Özellikle de Uygurlar ile aynı sohbele yüzleşmesi, pek alışılmadık bir durum olmuştu. Al Jazeera'da gerçekleşen bu gibi Programlar Doğu Türkistan meselesinin Arap-İslam dünyasında doğru anlatılması ve gündeme getirilmesi için oldukça önem arz ediyor.

İNSAN HAKLARI İZLEME ÖRGÜTÜNDEN UYGUR ÇAĞRISI

İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) Asya Direktör Yardımcısı Maya Wang, Çin'in Uygur Türklerine ve Müslüman Türklerle yönelik insan hakları ihlallerine devam ettiğini ve insanlığa karşı suç işlediğini belirtti. Wang, HRW üyesi ülkelere insanlığa karşı işlenen bu suçlara karşı sessiz kalınmaması için çağrı yaptı. İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) baskıcı Çin'in Uygur Türklerine ve Türk Müslümanlarına yönelik asimilasyon politikalarını, baskılarını ve zulmünü gündeme taşıdı. HRW, Soykırımcı Xi Jinping yönetimindeki Çin'in Uygur Türklerine yönelik olarak yapılan insan hakları ihlallerine devam ettiğini ve insanlığa karşı suç işlediğini kaydetti.

İNSAN HAKLARI İZLEME ÖRGÜTÜNDEN ÜYE ÜLKELERE ÇAĞRI!

Kırım Haber Ajansının (QHA) bildirdiğine göre, İnsan Hakları İzleme Örgütünün Asya Direktör Yardımcısı Maya Wang, dünkü

basın açıklamasında, "Geçtiğimiz yıl boyunca Çinli yetkililer, Uygurların ve diğer Türklerin haklarını çiğneyen istismarcı sert saldırı politikalarını sürdürdüler" vurgusunu yaptı. Wang, HRW üyesi ülkelere, "Üye ülkeler insanlığa karşı işlenen suçlar karşısında sessiz kalmamalı" çağrısında bulundu.

BM'İN DOĞU TÜRKİSTAN RAPORU

2022 yılının eylül ayında yayımlanan Birleşmiş Milletler (BM) raporu, Çin'in Doğu Türkistan'daki sözde "terörle mücadele" bahanesiyle yürütülen eylemlerinin insanlığa karşı suç teşkil ettiğini tespit etmişti. Raporda; Çin yönetimine; keyfi olarak özgürlüklerinden yoksun bırakılan tüm bireyleri derhal serbest bırakma, kaybolan ailelerin nerede olduklarını açıklığa kavuşturma, iç güvenlik yasalarının tekrar incelemesini yapma ve tüm ayrımcı yasaları yürürlükten kaldırma çağrısı yapılmıştı.

ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ

CEZA KAMPLARINDA NELER YAŞANIYOR?

Sözde “Çin Halk Cumhuriyeti” komünist rejimin sistematik baskıları ve asimilasyon politikaları ile Doğu Türkistan’da topyekûn bir halk, asimilasyon ve soykırıma uğramaktadır. Milli, dini, siyasi ve kültürel olarak Doğu Türkistan’da Çinli olmayan tüm Türk kökenli milletler bu baskının kurbanı olmaktadır.

Doğu Türkistan’da ağır insan hakları ihlallerinden aşmış soykırım derecesine ulaşan, her geçen gün dünya kamuoyunun daha çok gündemine gelen küresel mesele haline geldi. Etnik ve kültürel ayrımcılığa ve insan hakları ihlallerine maruz kalan Doğu Türkistanlılar, ucuz iş gücü olarak Çinli şirketlerde çalıştırılıyor. Öte yandan, Ortaya çıkan Resmi veriler ise, Çin Komünist Partisi idaresinin kültürel ve etnik soykırım uyguladığı Doğu Türkistan’daki toplama kamplarında milyonlarca insanı yasa dışı bir şekilde alıkoyduğunu gösteriyor. Fakat Çin hükümeti, toplama kamplarında ve ceza kamplarında insanlık dışı şartlarda tutulan Uygur Türklerinin durumuna dair tüm verileri dünya kamuoyundan gizlemeye ve soykırımı yalanlamaya çalışıyor.

Günümüzde şu an bile Doğu Türkistan’da Uygur ve diğer Türk halklarından milyonlarca kişi suçsuz yere toplama kamplarında tutuluyor. Bu baskı tüm şiddetiyle devam

ederken, tanıkların ifadelerine göre tutuklulara işkence ediliyor. Sağlıksız şartlarda ellerinde kelepçe, ayaklarında zincirle yaşıyor. Kampta tutulanlara ne olduğu belirsiz ilaçlar ve iğneler veriliyor. Tırnak çekme, kamçı, elektrik verme gibi işkencelere maruz kalıyor. Kadınlar toplu tecavüze uğruyor.

UYGUR MÜSLÜMANLAR ASİMİLE EDİLİYOR

Milyonlarca genç Doğu Türkistan’daki çalışma kamplarında veya Çin’deki fabrikalarda zorunlu köle işçi olarak çalıştırılıyor. Birçoğu toplama ve çalışma kamplarına gönderildikten sonra geride kalanlar da siyasi propaganda ezberlemeye, kamu hizmeti adıyla ücretsiz çalışmaya zorlanıyor. Kadınlar kısırlaştırılıyor, hamilelere zorla kürtaj yaptırılıyor. Genç kadınlar Çinlilerle evliliğe mecbur ediliyor. Ailelerinden koparılan yaklaşık 800 bin Uygur Türkü çocuk, “melekler yuvası ” denilen çocuk toplama kamplarında asimile ediliyor. Çince konuşmaya Çince yaşamaya, tıpkı bir Çinliymiş gibi davranan, yaşam felsefesi, ideolojisi, hayata bakışı tamamen Uygurlardan kopuk komünist bireyler olması için yetiştiriliyor.

Milli ve dini kültür mirasları, Uygur tarihi ve kültürü, Türk- İslam mimarileri, tarihi şahsiyetlerin türbeleri yok ediliyor. İnanç özgürlüğü hiçe sayılıyor. 16 bin Cami yıkıldı. Kur’an-i kerim başta olmak üzere Uygurca

yazılmış sayısızca eresi kitapları yakıp yok etti. Namaz kılmak, oruç tutmak kampa alınma nedeni olarak gösteriliyor. Türkiye başta olmak üzere yurtdışı ülkelerinde okumuş, seyahat etmiş olmak ya da sadece bunları yapan birinin akrabası olmak bile toplama kampına alınma veya

hapse atılma nedeni sayılıyor.

“Kardeş aile” projesi adı altında her Türk aileyle ilgilenecek Çinli memur atandı. Sözde “kardeşler” aile mahremiyetini çiğneyerek Uygurların evlerinde 10 günlerce konaklıyor, aile üyelerinin rejime bağlılığını denetliyor.

DOĞU TÜRKİSTAN'DA BİRÇOK HAYALET EV ORTAYA ÇIKTI

Çin işgali altındaki Doğu Türkistan'da 2017'de başlayan soykırım politikaları nedeniyle büyük şehirlerden dahi haber alınamazken köylerin durumu hakkında ise hiçbir bilgi yoktu. AFP muhabiri gittiği Doğu Türkistan köylerindeki izlenimlerini anlattı.

Çin'in Müslüman Türklere yönelik baskısında kaybolan insanların evleri, Doğu Türkistan'ın kırsal kalbinde kilitli ve sessiz duruyor. Diğerleri harap ya da terk edilmiş halde yatıyor ve yerel halk gözaltına alınanların kaderlerini öğrenmek isteyen AFP muhabirlerini kovalıyor.

Çin hükümeti, 2017'den itibaren

kuzeybatı bölgesindeki Uygurları terörle mücadele politikası olarak adlandırdığı bir politika kapsamında toplama kamplarına almaya başladı. Bir milyondan fazla insanın gözaltına alındığı ve şiddet, tecavüz ve siyasi endoktrinasyon da dahil olmak üzere yaygın suistimallerin ortaya çıktığı bildirildi.

Birleşmiş Milletler bunun insanlığa karşı suç teşkil edebileceğini söyledi. Çin, hapsettiği çoğu insanın kimliğini hiçbir zaman açıklamadı ve tesisleri meslek okulları olarak adlandırdı.

Pekin, tüm katılımcılarının 2019'da “mezun olduğunu” iddia etti.

Ancak insan hakları savunucuları, akademisyenler ve yurtdışındaki Uygurlar, birçoğu sızdırılmış hükümet belgelerine dayanan binlerce bireysel vakayı detaylandırıdılar. Ve birçok insan hesaba katılmadan kalıyor.

Bu yıl temmuz ayında AFP, gözaltına alınanlardan bazılarına ne olduğunu belirlemek için Doğu Türkistan'ın güneyindeki Yarkant ilçesindeki Uygur çoğunluklu dört köye gitti. Alman akademisyen Adrian Zenz tarafından elde edilen polis kayıtları, köylerdeki yetişkin erkeklerin yarısına yakınının kampanyanın zirvesinde toplanmış olabileceğini gösteriyor. Bunlardan biri, 2016 yılında polis nezaretinde kaybolan 30'lu yaşlarının sonlarında bir koca, baba ve imam olan Abduqahar Ebeydulla'ydı.

Zenz'in sızdırılan kayıtlarında kimliği tespit edildi ve davası daha önce Uluslararası Af Örgütü ve Çin dışındaki Uygurlar tarafından kamuoyuna duyuruldu. Abduqahar'ın memleketi Bostan'da, hayvan sesleri ve taze görünümlü saman yığınları, ailesinin çiftlik evinin işgal edildiğini gösteriyordu.

Ancak tek katlı evin yüksek metal kapıları kilitliydi. AFP, olası tepkilerden korunmak için kapıyı çalmadı ya da röportajlar için komşularına yaklaşmadı.

Bir grup Uygur erkeğinin (bazı tarım aletlerini sallayarak) gazetecilere gitme emri vermesiyle daha sonraki gözlemler kesintiye uğradı. Ayrıca

gazetecilerin daha fazla bilgi istemek için köyün hükümet dairesine gitmesini de engellediler.

'DİNİ' SUÇLAR

Abduqahar'ın durumu hala karanlık, ancak yurtdışındaki bir akrabasının AFP'ye verdiği ifade, olaya biraz ışık tutuyor. Akraba, Doğu Türkistan'daki bağlantılarını olumsuz etkilerden korumak için kimliğinin gizli kalmasını talep etti. Abduqahar'a yetkililer tarafından rutin sorgulama gibi görünen bir şey için 2016'nın sonlarında Yarkant'a dönmesi emrini verdiğini söylediler. Ancak gözaltı sistemine dahil oldu ve kampanya hız kazandıkça Çin dışındaki akrabaları temaslarını kaybetti.

Akrabası, daha sonra Abduqahar'ın "dini" suçlardan 15 yıl hapis cezasına çarptırıldığını duyduklarını söyledi. Ancak Çin hükümetinin kendilerine ceza için hiçbir zaman bir açıklama yapmadığını da sözlerine eklediler. Akrabası AFP'ye verdiği demeçte, Abduqahar'ın "asla kötü bir şey yapmadı, kesinlikle yasadışı bir şey yapmadı" dedi. "Çok rahat ve başkalarına saygılı – hiç kimseye zarar vermedi." Akrabası, Bostan'da o kadar çok erkeğin alındığını ve Abduqahar'ın annesinin tabutunu mezarlığa taşıyacak insan olmadığı için arka bahçesine gömüldüğünü söyledi. Abduqahar'ın karısının da gözaltına alındığını ve dört çocuğunun devlet bakımına alındığını söylediler.

Daha sonra karısı ve çocukları

serbest bırakıldılar ve yeniden bir araya geldiler ve akrabasına göre, karısının yakın zamanda kocasını yaklaşık 1000 kilometre uzaklıktaki hapisanede ziyaret etmesine izin verildi. Ne Doğu Türkistan yetkilileri ne de yerel valiler Abduqahar hakkında yorum yapma taleplerine cevap vermedi.

Çin dışişleri bakanlığı, “bireysel davalarla ilgili ilgili durumlardan habersiz” olduğunu söyledi. AFP nihayetinde yerini, cezasını ve durumunu ya da karısının ve çocuklarının nerede olduğunu ve koşullarını bağımsız olarak doğrulayamadı.

EVLER KİLİTLİ VEYA BAKIMSIZ

Zenz'in dosyalarına göre AFP, Yarkant'ta gözaltı oranlarının son derece yüksek olduğu iddia edilen üç köyü daha ziyaret etti. Her köyde birçok ev kilitliydi ve birkaçı da bakımsız veya terk edilmiş görünüyordu. Dosyalara göre üç kuşaktan oluşan yedi kişilik bir ailenin adresindeki ev, sessiz ve yıkık durumdaydı.

Köylerdeki insanların müdahalesi, tutukluların durumunun teyit edilmesini ve daha fazla verinin doğrulanmasını neredeyse imkansız hale getirdi. AFP muhabirleri beşe kadar işaretsiz araba tarafından takip edildi ve bazılarının kürek ve çapa taşıdığı bir düzine kadar Uygur adamı tarafından engellendi – ancak onlara zarar verilmedi. Elektrikli scooter'larla

dar yollardan aşağı inen adamlar, köylülere evlerine dönmelerini emrettiler, bazen de onları içeri kilitlediler. Sadece birkaç yüz kişilik bir yerleşim yerinde yaklaşık 80 kişinin gözaltına alındığı iddia edilen Aral Mehelle'de, AFP, köy komitesi şefini bozanlar arasında belirledi. Yorum için yaklaştı, bir scooter'a atladı ve hızla uzaklaştı ve daha sonra telefonla iletişim kurulduğunda telefonu kapattı.

Çin sürekli olarak yabancı gazetecilerin Doğu Türkistan'da haber yapmasını memnuniyetle karşıladığını iddia etti. Dışişleri Bakanlığı, AFP tarafından müdahale hakkında sorulduğunda “belirli bir konunun farkında olmadığını” söyledi.

'SİNCAN'I ÇİNLİ YAP'

Çin Dışişleri Bakanlığı, 2019'da meslek merkezlerini terk edenlerin çoğunun o zamandan beri “istikrarlı bir istihdam sağladığını” söyledi. Bakanlığa göre, “yaşam kalitelerini artırdılar ve şimdi normal hayatlar sürüyorlar. Ancak Doğu Türkistan'daki AFP muhabirleri, araştırmacıların gözaltı kampları olarak tanımladığı bazı tesislerin faaliyete devam ettiğini gördü. Birçoğunun koruma kuleleri, güvenlik kameraları ve dikenli tellerle kaplı yüksek duvarları vardı.

Yurtdışındaki akademisyenler yetkililerin başka baskı biçimlerine de yöneldiğini öne sürüyor. Bunlar arasında bazı tutuklulara uzun hapis cezaları verilmesi ve iddialara göre

onları dünyanın her yerine mal ihraç eden zorunlu çalıştırma sistemine itilmeleri de yer alıyor. ABD'deki Georgetown Üniversitesi'nden Doğu Türkistan tarihçisi James Millward, AFP'ye etnik azınlıkları zorla asimile etme ve "Sincan'ı Çinli yapma" yönündeki ortak çabaların devam ettiğini söyledi.

Millward, "Uygur halkının kültürel özerkliğini silme çabalarına ara verilmedi" dedi. Evlat edindiği evinden, Abduqahar'ın akrabası, fırsat bulduklarında onu Çin'den çıkarmadıkları için "suçluluk" duyduklarını söyledi. "Her şey çok çabuk değişti ve bunu hiç beklemiyordum" dediler.

Müslüman Uygur toplumuna sistematik soykırım uygulayan Çin rejimi, Lanzhou'daki 800 yıllık tarihi eser Şiguan Camii'ni de zorla yıkmaya başladı.

Çin komünist yönetimi Müslüman Uygur Türklerine yaptığı Dini baskı ve Cami yıkım çalışmalarını Çin'deki Dungan Müslümanların yaşadığı bazı bölgelerde son zamanlarda yoğun bir şekilde devam ettiriyor. Bu kapsamda Müslümanlara ait lokanta tabelası ve market ürünlerinde bulunan "Helal" etiketi veya İslami yazıları yasaklarken, İslam tarzı yapıları da yıkıp yok ediyor.

En son İslam'ın Çinlileştirilme

politikası kapsamında Lanzhou'daki tarihi Şiguan Camii'nin kendine özgü İslami özelliklerinin tahrip edildiği ve gayrimüslim Çin tapınaklarına benzer bir görünüme değiştirileceği bildirildi.

Amerika'nın Sesi (VOA)'nın dün aktardığı bilgilere göre, Şiguan Camii, Çin ile Arap dünyası arasındaki sözde "dostluğu" simgeleyen ikonik bir cami olmasına rağmen, Çin rejiminin Cami yıkım çalışmalarını hızlandırdığı öğrenildi.

Şiguan Camii, Ming Hanedanlığı (1368-1644) döneminde inşa edilmiş olup, 1687'de yeniden restore ediliyor.

Asırlardır ayakta kalmayı başaran Cami, Çin rejiminin 1960'lı yıllarda başlayan sözde "Kültür Devrimi" sırasında İslam'a karşı yürütülen devlet terörü siyaseti sonucu tamamen yıkılıyor. 1983 yılında Çin Din İşleri Dairesi tarafından onarılması ve tekrar yapılması için İslam İşbirliği Teşkilatı'nın mali desteğiyle yeniden inşa ediliyor.

Şiguan Camii'nin durumuna aşina olan Lanzhou'daki sakinlerin VOA muhabirine aktardığına göre, Lanzhou'daki Komünist Yetkililer, üç yıl önce Şiguan Camii'ni yıkmak istediklerini, bölge sakinlerinin, caminin yönetim komitesi başkanının ve imamların yıkıma direnmek için yoğun çaba sarfetmiş, geline nokta ise Müslümanların ödediği onca bedellerin boşa gittiği, Caminin adım adım yok oluşunu, seyretmek zorunda kalıyor.

Bilgilere göre bu Cami'nin yıkıma başladığı bilgisini sızdıran, dönemin Lanzhou Şiguan Camii ile İslam İşbirliği Teşkilatı (İTT) arasındaki haberleşmede tercümanlık yapan Lanzhou Üniversitesi'nden emekli akademisyen Profesör Tian, haberin açığa çıkmasının ardından, Eski okul yöneticileri tarafından çağırılıp, Camiyle ilgili her türlü ses ve görüntü kaydı, yazılı ve sözlü beyan ve farklı vasıtalar aracılığıyla bilgi sızdırmanın ağır disiplin ihlali ve devlet sırrını ifşa etmek olduğu, buna karşı gelmeleri durumunda cezalandırılacağıyla tehdit ediliyor.

İİT'DEN HENÜZ AÇIKLAMA YAPILMADI
Ayrıca VOA muhabiri, İslam İşbirliği

Teşkilatı (İİT) ile temasa geçti ve Çin rejiminin Şiguan Camii'ni zorla yıkması hakkında yorum yapması talep edildi. Ancak şimdiye kadar İİT tarafından konuyla ilişkin herhangi bir açıklama yapılmadı.

İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (İİT) eski yetkililerinden şeyh Halid, konu hakkında VOA muhabirlerine verdiği demeçte, Birçok Arap ülkesinin Çin'in din düşmanlığı politikaları konusunda anlamsız bir şekilde sessizliğe büründüğünü, bunun temel nedeni, birçok ülkenin Çin'in arka bahçesi haline geldiğini, çünkü hepsinin modern "İpek Yolu" projesi kapsamında Çin'den milyarlarca dolarlık yatırım elde ettiğini, Çin gibi otoriter rejimlerin olduğu göz önüne alındığında, çoğu Arap ülkelerinin Çin'i uluslararası alanda koruma konusundaki performansını anlamamanın zor olmadığını kaydetti.

Şeyh Halid ayrıca "Arap vatandaşlarının büyük çoğunluğu Çin'in Müslümanları hedef almasına karşı çıkıyor ve endişe duyuyor. Fakat özgür olmayan Arap dünyasında da Çin'de olduğu gibi bu tür konularda konuşmak hapis cezasına yol açabiliyor. Bu nedenle bazı ulusalcı Arap Müslümanlar, Çin'i doğrudan eleştiremezken, Çin'in Uygur Müslümanlara yönelik sistematik soykırım politikalarına cesurca tepki gösteremiyor." Dedi.

RAPOR: 'SOYKIRIM TURİZMİ' DEVAM EDİYOR

Doğu Türkistan'daki soykırımın güçlü delillerle kanıtlanmış olmasına ve uluslararası toplumundikkatodağında olmasına rağmen son raporlara göre, birçok uluslararası seyahat Acenteleri Çin propagandasına alet olmak üzere Doğu Türkistan'a turizm hizmeti vermeye devam ediyor.

Merkezi Washington D.C.'de bulunan Uygur İnsan Hakları Projesi, 30 Ağustos'ta yedi ülkedeki uluslararası turizm şirketlerini kapsayan "Soykırım Turizmi: Doğu Türkistan'daki Uluslararası Turizm Faaliyetleri" başlıklı yeni bir rapor yayınladı.

Raporda, ABD, İngiltere, Kanada ve diğer ülkelerdeki uluslararası seyahat şirketlerinin Urumçi ve Kaşgar'a seyahat hizmetleri vermeye devam ettiği ve bu eylemlerin aslında Çin'in baskıcı politikalarını ve sahte propagandasını desteklediğini ortaya koyuyor.

SOYKIRIMA SUÇ ORTAKLIĞI YAPIYOR

Amerika'nın Sesi VOA'ya röportaj veren raporun yazarı Henryk Szadziwski, Doğu Türkistan'a organize seyahatin Çin soykırımına suç ortaklığı olacağını vurgularken, uluslararası seyahat şirketlerine Doğu Türkistan'a yönelik turizm hizmetlerini derhal durdurmaları çağrısında bulundu.

Uygur İnsan Hakları Projesi raporunun yayınlanmasının ardından yapılan açıklamada, Kanada ve Avustralya'daki iki seyahat şirketinin Doğu Türkistan'a seyahat hizmetlerini durduracaklarını ifade ettiği aktarıldı.

Çin rejimi, Doğu Türkistan'daki soykırımı örtbas etmek için son yıllarda özel olarak hazırlanmış kurnaca, sahte, sınırlı yerleri ziyaret ettirmek üzere uluslararası turizm'e teşvik veriyor.

Bir hafta kadar önce 26 Ağustos Çin Komünist Parti (ÇKP) lideri Xi Jinping BRCS toplantısı sonrası aniden Merkezi şehir Urumçi'ye gitti. Ve burada yerel yöneticilere Doğu Türkistan'da yasa dışı dini faaliyetleri etkili bir şekilde kontrol etmek için "İslam'ın Çinlileştirilmesini daha derinlemesine teşvik etmelerini" isterken, yerli ve yabancı turistlerin Doğu Türkistan'ı ziyaret etmesini teşvik etme hizmetlerinin hızlandırılmasını vurguladı.

DOĞU TÜRKİSTAN'DA NELER YAŞANIYOR?

"Çin Halk Cumhuriyeti" rejim hükümetinin sistematik baskıları ve asimilasyon politikaları ile Doğu Türkistan'da topyekûn bir halk, asimilasyon ve soykırıma uğramaktadır. Milli, dini, siyasi ve kültürel olarak Doğu Türkistan'da Çinli olmayan tüm Türk kökenli milletler bu baskının kurbanı olmaktadır.

Doğu Türkistan'da ağır insan hakları ihlallerinden aşmış soykırım derecesine ulaşan, her geçen gün dünya kamuoyunun daha çok gündemine gelen küresel mesele haline geldi. Etnik ve kültürel ayrımcılığa ve insan hakları ihlallerine maruz kalan Doğu Türkistanlılar, ucuz iş gücü olarak Çinli şirketlerde çalıştırılıyor. Öte yandan, Ortaya çıkan Resmi veriler ise, Çin Komünist Partisi idaresinin kültürel ve etnik soykırım uyguladığı Doğu Türkistan'daki toplama kamplarında

milyonlarca insanı yasa dışı bir şekilde alıkoyduğunu gösteriyor. Fakat Çin hükümeti, toplama kamplarında ve ceza kamplarında insanlık dışı şartlarda tutulan Uygur Türklerinin durumuna dair tüm verileri dünya kamuoyundan gizlemeye ve soykırımı yalanlamaya çalışıyor.

Günümüzde şu an bile Doğu Türkistan'da Uygur ve diğer Türk halklarından milyonlarca kişi suçsuz yere toplama kamplarında tutuluyor. Bu baskı tüm şiddetiyle devam ederken, tanıkların ifadelerine göre tutuklulara işkence ediliyor. Sağlıksız şartlarda ellerinde kelepçe, ayaklarında zincirle yaşıyor. Kampta tutulanlara ne olduğu belirsiz ilaçlar ve iğneler veriliyor. Tırnak çekme, kamçı, elektrik verme gibi işkencelere maruz kalıyor. Kadınlar toplu tecavüze uğruyor.

SİSTEMATİK ASİMİLASYONA TABİ TUTULUYOR

Milyonlarca genç Doğu Türkistan'daki çalışma kamplarında veya Çin'deki fabrikalarda zorunlu köle işçi olarak çalıştırılıyor. Birçoğu toplama ve çalışma kamplarına gönderildikten sonra geride kalanlar da siyasi propaganda ezberlemeye, kamu hizmeti adıyla ücretsiz çalışmaya zorlanıyor. Kadınlar kısırlaştırılıyor, hamilelere zorla kürtaj yaptırılıyor. Genç kadınlar Çinlilerle evliliğe mecbur ediliyor. Ailelerinden koparılan yaklaşık 800 bin Uygur Türkü çocuk, "melekler yuvası "

denilen çocuk toplama kamplarında asimile ediliyor. Çince konuşmaya Çince yaşamaya, tıpkı bir Çinliymiş gibi davranan, yaşam felsefesi, ideolojisi, hayata bakışı tamamen Uygurlardan kopuk komünist bireyler olması için yetiştiriliyor.

Milli ve dini kültür mirasları, Uygur tarihi ve kültürü, Türk- İslam mimarileri, tarihi şahsiyetlerin türbeleri yok ediliyor. İnanç özgürlüğü hiçe sayılıyor. 16 bin Cami yıkıldı. Kur'an-ı kerim başta olmak üzere Uygurca yazılmış sayısızca eresi kitapları

yakıp yok etti. Namaz kılmak, oruç tutmak kampa alınma nedeni olarak gösteriliyor. Türkiye başta olmak üzere yurtdışı ülkelerinde okumuş, seyahat etmiş olmak ya da sadece bunları yapan birinin akrabası olmak bile toplama kampına alınma veya hapse atılma nedeni sayılıyor.

“Kardeş aile” projesi adı altında her Türk aileyle ilgilenecek Çinli memur atandı. Sözde “kardeşler” aile mahremiyetini çiğneyerek Uygurların evlerinde 10 günlerce konaklıyor, aile üyelerinin rejime bağlılığını denetliyor.

Çin rejimi, geçtiğimiz hafta Yargı reformu kapsamında “Güvenlik Yasası” olarak adlandırılan yeni yasa değişikliğini yayınladı. 17 Yıl aradan sonra söz konusu kanunla ilişkin yapılan ilk yasa değişikliğine göre, kamusal alanlarda, sözde “Çin Ulusal Ortak bilinci ve Ruhunu”na aykırı davranış ve kıyafet, her türlü

aksesuar, eşya vb. yasa dışı olarak belirlenirken, yasaya uymayanlar ise cezai işleme tabi tutulacak.

Çin Ulusal Kongresi Daimi Komitesi tarafından yayımlanan bahse konu yasa değişikliğinin 34. maddenin 2. ve 3. bendi uyarınca, Çin Ulusal Ortak bilincine zıt, kılık ve kıyafet, görünüş, konuşma tarzı ve ifade

biçimi, ideolojik düşünceleri baskı altına alınmasına ilişkin hükümleri içeriyor.

GÖZALTI VEYA PARA CEZASI

Yasa değişikliğine göre, halka açık yerlerde sözde “Çin ulusunun ruhuna ve Çin ulusunun duygularına” zarar veren semboller kullanmak, aksesuar takmak veya takıyormuş gibi yapmak yada başkalarını buna zorlamak, yahut her türlü karşıt fikirlerini yaymak, tanıtmak, sözde “(Çinli) kahramanların” eylemlerine ve Kominizm ruhuna hakaret etmek ve onları reddetmek, Saldırganlığı teşvik etmek ve yüceltmek gibi eylemler ağır şekilde cezalandırılıyor.

Buna göre Yasa ihlali durumunda sözde “beş ila on gün” süreyle gözaltı cezası veya 1.000 ile 3.000 yuan arası para cezasına çarptırılacak.

Ağır vakalarda ise cezanın on ila on beş gün gözaltı veya beş bin Yuan ve üstü para cezasına hükmedileceği ifade ediliyor.

SÖZ KONUSU YASALAR UYGURLARA YILLARDIR UYGULANIYOR

Oysa İşgalci Çin rejimi yıllardır, Doğu Türkistan halkına yönelik sistematik soykırım uyguluyor. Sözde “Xinjiang’ı (Çin) Kültür yoluyla besleme” kisvesi altında Kılık ve kıyafet dahil İslam’la ilgili

her şey yasadışı nitelendirilerek “Aşırılık” belirtisi sayılıyor.

Türk ve İslam medeniyetiyle yoğrulan Doğu Türkistan’daki halk, “dışarıdan gelen kültür” tanımı ile milli ve manevi değerlerinden zorla koparılarak Çin kültür medeniyeti dayatmasıyla karşı karşıya kalıyor. Mezalime karşı direnenleri ise Toplama Kampına kapatarak uzun süreli hapiste ağır işkencelere tabi tutuyor.

“BU APAÇIK SOYKIRIMA KILIF BULMAK”

Gözlemciler, Çin’in yeni yasa değişikliğini ifade özgürlüğüne karşı vurulan darbe ve baskının bariz bir göstergesi olarak değerlendirirken, sözde “Çin ulusunun ruhu ve Çin ulusunun duyguları”nın belirsiz kavramlar olduğu ve bu tür kanunlar esasında Çin rejimine keyfi suçlamayla adam tutuklama olanağı sağladığını, nitekim bu ve benzeri yasalar olmaksızın, Doğu Türkistan’daki mazlum halkın, yıllardır sebebini anlayamadan sırf sakal bıraktığı ve uzun etek giydiği, başörtüsü taktığı, Çocuklarına İslami isim verdiği için, suçsuz yere içeri atılmakta ve ortalıktan kaybettirilmekte olduğunu, bu sözde yasa değişikliğinin ise sadece rejimin suçlarına kılıf bulmaktan başka bir şey olmadığını kaydetti.

ÇİN, ORTA ASYA'NIN EĞİTİM SİSTEMİNE EL UZATTI

Çin, Orta Asya merkezli birçok ülkede nüfuzunu artırmak için bir takım hamleler yapıyor. Orta Asya (Türkistan) ülkelerinin istihbarat teşkilatlarını Doğu Türkistan'da toplantıya çağıran İşgalci Çin, geçtiğimiz hafta, Urumçi'de bir "Asya-Avrupa Uluslararası Eğitim Fuarı" düzenledi.

Çin propaganda ağı Tanrıdağ sitesinde yer alan habere göre, 2023 "Asya-Avrupa Uluslararası Eğitim Fuarı" 15 Eylül'de Urumçi'de gerçekleşti.

Asya-Avrupa Uluslararası Eğitim Fuarına, Pakistan, Kazakistan, Kırgızistan gibi Çin'in "Bir Kuşak ve Bir Yol" Projesini destekleyen ülkelerin eğitim departmanlarından yetkililer ile 18 ülkedeki 56

üniversite dekanı ve uzmanları katılım sağladı.

100'DEN FAZLA ÜNİVERSİTE DEKANI KATILDI

Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan ve diğer ülkelerin Eğitim Bakan Yardımcıları video konferans yöntemiyle konuşma yaptı.

Fuar'a ayrıca Doğu Türkistan ve Çin'deki 100'ün üzerinde üniversiteden ilgili yetkili ve uzmanlar iştirak etti.

Fuar'da Doğu Türkistan'daki sözde "Xinjiang Uygur Özerk Bölgesi" kukla başkanı Erkin Tuniyaz açılış töreninde konuşma yaparak, fuarın düzenlenme amacını açıklarken, Çin-Orta Asya (Türkistan)

Zirvesi'nin ruhunu ve Soykırım suçlusu Xi Jinping ideolojisinin ruhunu hayata geçirmek için önemli olduğunu söyledi.

HEPSİ İPEK YOLU TUZAĞINA DÜŞMÜŞ ÜLKELER

Çin ile "Bir Kuşak, Bir Yol" girişimini ortaklaşa inşa eden ülkeler arasında eğitim alanında işbirliği ve metot alışverişleri kapsamında fuarın ilişkileri derinleştirmek için iyi bir fırsat olduğunu iddia etti.

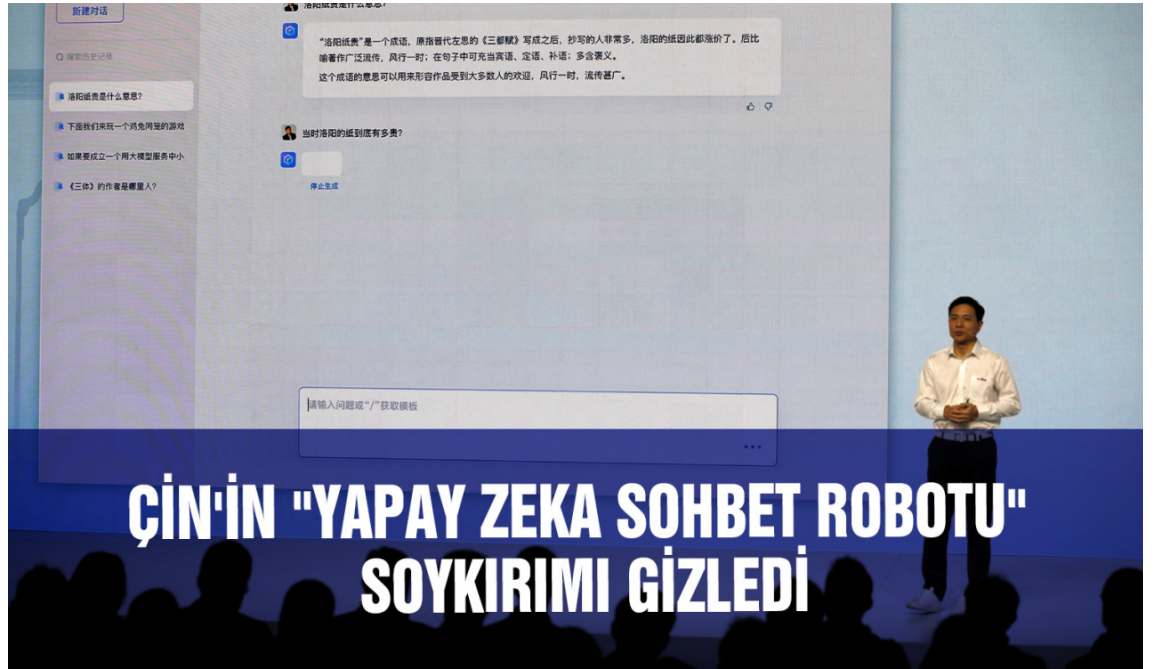
Konferans aynı zamanda çeşitli ülkelerdeki üniversitelerin "İpek Yolu Üniversiteleri Birliği" ne katılmalarını hızlandırmak için zemin oluşturduğunu, Gençleri eğitim için Çin'e gelmeye teşvik etmek, Üniversiteler arasında bilimsel alışverişi ve yeteneklerin

yetiştirilmesinde güçlendirilmesi bahsetti.

işbirliğinin hakkında

Ayrıca yan etkinlik olarak 2023 Asya-Avrupa Sergisi düzenlendi. Burada "Urumçi Uluslararası Eğitim Fuarı" girişimi tanıtıldı.

Bu yıl Mayıs ayında Çin'in Xian kentinde düzenlenen Çin-Orta Asya Zirvesi'nin ardından, Çin ile Orta Asya ülkeleri arasında geniş çaplı bir ekonomik işbirliği ve bir düzine anlaşma imzalanmıştı. Anlaşıldığı üzere, Çin rejiminin medya ve eğitim sektörü aracılığıyla Orta Asya'daki (Türkistan) yumuşak gücünü artırma çabalarını güçlendirmeye çalışıyor.

ÇİN'İN "YAPAY ZEKA SOHBET ROBOTU" SOYKIRIMI GİZLEDİ

Dünyanın en büyük teknoloji şirketlerinden biri olan Çinli teknoloji devi Baidu, yapay zeka sohbet robotu "ERNIE"nin tanıtımını gerçekleştirdiği sırada, Uluslararası gazetecilerin hassas sorularıyla karşılaştı. ERNIE, tıpkı Çin ağzıyla bazı soruları engelledi veya bazılarına "Bilmiyorum" şeklinde yanıt verme yeteneğiyle dikkat çekti. Yeni Akit'in bildirdiğine göre, Çinli teknoloji devi Baidu, Amerikalı "OpenAI" tarafından geliştirilen yapay zeka sohbet platformu "ChatGPT"ye benzeyen "ERNIE" adlı yapay zeka sohbet robotunu 1 Eylül'de tanıttı.

Ancak endişe verici olan noktaysa, platformun Çin rejiminin hassas bulduğu konuları doğrudan engellemesi veya "bilmiyorum" şeklinde yanıtlamasıdır.

TIPKI ÇİN AĞZIYLA KONUŞUYOR

Örneğin; Soruları Çin'in resmi görüşüne göre yanıtlayan ERNIE'e, Çin'in Doğu Türkistan'da kaç Uygur'u tutukladığı sorusu soruldu. Bu soru doğrudan reddedildi.

Çin'in kendisine ait olduğunu iddia ettiği Tayvan'ın statüsü sorulduğunda, Tayvan'ın Çin'in ayrılmaz bir parçası olduğunu, bağımsız bir ülke olmadığını söyledi.

1989'da Pekin'de binlerce protestocunun öldürüldüğü Tiananmen katliamı sorulduğunda "Bilmiyorum" diye cevapladı. Hong Kong'daki Çin karşıtı protestolar sorulduğunda ise "İsterseniz Başka konuya geçelim" diye konuyu değiştirmek istedi.

2030'A KADAR DÜNYA LİDERİ OLMAK İSTİYOR

Çinli arama motoru ve yapay zeka şirketi Baidu, ChatGPT benzeri dil modelleme botu ERNIE'yi 1 Eylül'de halka açtı ve şirketin hisseleri duyurunun ardından %3'ten fazla artış gösterdi. Baidu'nun açıklamasında ERNIE sisteminin uygulama veya resmi web sitesi aracılığıyla tamamen halka açık olacağı belirtildi.

Çin, yapay zekayı ABD ile rekabet edebilecek kilit bir alan olarak görüyor ve 2030 yılına kadar dünya lideri olmayı hedefliyor.

17 Eylül'de İstanbul Büyük Çamlıca Camisinde, Darülkurra Vakfınca, eğitimlerini tamamlayan 126 kurra hafızı için icazet merasimi düzenlendi.

Etkinlikte icazet alan 126 hafız arasında yer alan kurra hafız Yusufcan, kurra hafız Abdurrazak ve kurra hafız Hüccetullah'a 'Kıraat'tı Kübra İcazeti' verilmesi Uygur Diasporasında sevinçle karşılandı.

10 FARKLI KIRAAT'TI OKUYABİLİYOR

Darülkurra Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı İshak Daniş, AA muhabirine verdiği demeçte, vakfın kurulduğu 2016 yılından bugüne kadar 200 öğrenci yetiştirdiklerini aktardı. Ayrıca "Kıraat'tı Kübra icazeti", ancak Kur'an'ı Kerimi 10 farklı Kıraat'tı okuyabilen kura hafızlara verildiği biliniyor.

3 YILLIK EĞİTİMİN MEYVESİ

Aynı zamanda Büyük Çamlıca Camisinin de imam hatibi olan Daniş, kurra hafızlarının 3 yıllık eğitimden sonra mezun olduğunu kaydederek, icazet merasiminin, aslında mezun olan Talebeler için halkın huzurundaki en son ders halkası olduğunu anlattı.

"ALLAH'IN BÜYÜK NİMETİDİR"

Etkinliğe Doğu Türkistanlılar adına iştirak eden, Doğu Türkistan Alimler Birliği başkan yardımcısı Mahmudcan Damollam ve Sutuk Bugrakhan İlim ve Medeniyet Vakfı başkan yardımcısı Ömar Karihaci, gençlerin etkileyici performansı ve güzel seslerinden övgüyle bahsederken, Uygur milleti için büyük bir nimet olduğunu kaydederek bundan sonraki başarılarının

ABD, ÇİN'E KARŞI SAVAŞ ROBOTLARI GELİŞTİRDİ

ABD Savunma Bakan Yardımcısı Kathleen Hicks, ABD ordusunun Çin'in artan gücüne karşı koymak amacıyla iki yıl içinde binlerce otonom silah sistemini kullanmaya başlamayı planladığını duyurdu.

Replicator adı verilen yeni proje, ordunun tüm birimleri için uygun fiyatlı sistemler

üretmek amacıyla savunma ve diğer teknoloji şirketleriyle birlikte çalışmayı amaçlıyor.

Independent Türkçe'nin aktardığı habere göre çeşitli derecelerde bağımsız çalışabilen askeri sistemler son 10 yılda giderek daha yaygın hale geldi. Ancak yorumculara göre ABD'den gelen bu son

açıklama, “savaşan robotların çağının yaklaştığını” düşündürüyor.

Nitekim Hicks konuşmasında, savaşların yürütülme biçiminin değiştirilmesine yönelik “acil ihtiyaçtan” bahsederek, Replicator programının 18 ila 24 ay içinde birden fazla alanda, binlerce otonom sistemi sahaya çıkaracağını ilan etti.

Diğer bir deyişle geliştirilen robotik silahlar karada, denizde, havada ve uzayda görev alabilecek.

Proje kapsamında geliştirilen robotların, öncelikli görevler uğruna riske atılabilecek kadar uygun maliyetli olması planlanıyor.

Yetkililer program kapsamındaki cihazların tek kullanımlık olacak şekilde tasarlanmadığını ama birçoğunun kaybolması veya hasar alması durumunda maddi kaybın çok büyük olmayacağını söylüyor.

Projenin özellikle Çin’le rekabet amacıyla tasarlandığı düşünülüyor. Zira Çin’in insan gücünün yanı sıra daha fazla tankı, daha fazla gemisi ve füzesi mevcut.

Replicator programı, hızla binlerce robot üreterek ABD’ye gelecekteki olası savaşları kazanmak için gerekli olduğu düşünülen sayıda mühimmat sağlayacak.

Bunun yanı sıra ABD’li yetkililer, uzun vadede robotların seri üretimini kurumsallaştırmayı hedefliyor.

Hicks, “Çin liderliğinin saldırganlığın risklerini dikkate almasını ve olası savaşlar söz konusu olduğunda ‘O gün bugün değil’ demesini sağlamalıyız” diye konuştu:

Sadece bugün değil. 2027’de, 2035’de,

2049’da ve sonrasında da bu geçerli olmalı.

Hicks ayrıca, Pentagon’un Çin tehdidine karşı binlerce drone satın alacağını da ifade ediyor. Hicks, “Çin ordusunun kalabalığına kendi kalabalığımızla karşılık vereceğiz. Ancak bizimkine hazır olmak, onu vurmak ve yenmek zor olacak” diyor.

ROBOTLAR SAVAŞ TEHDİDİNİ ARTIRABİLİR

ABD bu hamleyle çok sayıda otonom sistemini birlikte sahaya süren ilk ülke olabilir. Ancak diğer ülkelerin de onu yakından takip etmesi bekleniyor.

Hem yapay zeka hem de savaş uçağı üretiminde büyük güce sahip olan Çin ve Birleşik Krallık’ta önemli birer aday.

Nitekim yakın zamanda yapay zekanın tehlikelerini özgürce tartışabilmek için Google’daki görevinden ayrılan Geoffrey Hinton, “korkutucu” robot askerlerin savaş tehdidini artıracığını öne sürmüştü.

ABD Savunma Bakanlığı’nın “robot askerler yapmayı seveceğini” iddia eden Hinton, gerçek insan birliklerini kaybetme tehlikesi olmayan droidlerin daha küçük ulusların güvenliği için bir tehdit oluşturduğunu vurgulamıştı.

The New York Times Daily podcast’inde konuşan 72 yaşındaki teknoloji gurusu, “ABD Savunma Bakanlığı robot askerler yapmak istiyor. Bu robot askerler oldukça korkutucu olacak” demişti.

2030’A KADAR ROBOTLAR OLUŞTURACAK

Robot bilimindeki hızlı ilerlemelerle birlikte

yapay zekanın yakında dünya çapındaki modern ordulara büyük avantajlar sağlayabileceği, askeri personelin, pilot ve mühendislerin yerini alacağı düşünülüyor.

Bu alandaki en iddialı atılımlardan biri Birleşik Krallık ordusunda yaşanıyor. Britanyalı general Nick Carter, 2030'a kadar BK ordusunun dörtte birinin robotlardan oluşacağı görüşünde:

30 bini robot olmak üzere 120 bin kişilik bir ordumuz olabileceğini düşünüyorum, kim bilir?

ABD Genelkurmay Başkanı Mark Milley de martta yaptığı açıklamada 15 yıl içinde orduların, donanmaların ve hava kuvvetlerinin önemli bölümlerinin robotik olacağına inandığını söylemişti.

“Savaşın karakteri sık sık değişir” diyen Milley, şöyle eklemiştir: “Bu teknolojilerin tümü aynı anda birleşiyor ve hepsi önümüzdeki 10 veya 15 yıl içinde meyvelerini verecek.”

“ASKERİ ROBOTLAR ARTIK ZAMANI GELMİŞ BİR FİKİR”

Avustralya'daki Griffith Üniversitesi'nden Peter Layton, The Conversation'daki yazısında robot silahlar alanındaki son atılımları değerlendirdi.

“Her türlü görev için her yerde robotlar kullanılıyor” diyen araştırmacı, “Askeri robotlar artık zamanı gelmiş bir fikir” diyor.

Ancak araştırmacının aktarımına göre, yakın gelecekte piyasaya sürülecek robot silahların hemen hepsi insanların kontrolünde olacak.

SİLAHLI YAPAY ZEKA NASIL KONTROL

ALTINA ALACAK?

Son gelişmeleri takiben, uluslararası örgütler ve düzenleyici kurumlar da gözlerini robotik silahlara çevirdi. Birleşmiş Milletler (BM) ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC), bu alanda çalışmalar yapan kurumlardan.

15-19 Mayıs 2023'te ICRC bünyesindeki Ölümcül Otonom Silah Sistemlerine ilişkin Hükümet Uzmanları Grubu, son gelişmeleri değerlendirmek üzere toplanmıştı.

Grup, otonom silah sistemleriyle ilgili bağlayıcı olmayan sınırlamalardan oluşan bir taslak hazırlamıştı. Bu taslağın yeni uluslararası kuralların temelini oluşturabileceği düşünülüyor. Ancak otonom silahların yol açtığı insani, hukuki, etik ve güvenlik kaygılarını etkin biçimde ele almak için daha spesifik ve pratik düzenlemelere ihtiyaç duyulacak.

BM Güvenlik Konseyi de yapay zekanın uluslararası barış ve güvenliğe yönelik potansiyel tehditlerine ilişkin ilk toplantıyı 18 Temmuz'da gerçekleştirmişti. Toplantıda otonom silahlar önemli bir başlıktı.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, bu ay BM'nin konuyla ilgili olası girişimlerini hazırlamak üzere yapay zeka alanında uzman bir danışma kurulu atamayı planlıyor.

Guterres, temmuzda yaptığı açıklamada, “Bilim insanları ve uzmanlar, yapay zekanın insanlık için nükleer savaş riskiyle aynı düzeyde varoluşsal bir tehdit olduğunu ilan ederek dünyayı harekete geçmeye çağırıyor” demişti.

Çin'in Uygur Çocuklara karşı uyguladığı zorunlu asimilasyon politikasını güçlendirmek için, sözde "Okul dışı eğitim, geçici idari ceza tedbirleri" adı altında yeni düzenlemeleri içeren bir bildiri yayımladı.

Çin Eğitim Bakanlığı'nın resmi internet sitesinde yayınlanan bildiriye göre, 15 Ekim'den itibaren uygulamaya konacak "Okul dışı eğitime yönelik geçici idari ceza tedbirleri", altı paragraf ve 44 maddeden oluşuyor.

Bahse konu tedbirler, okul dışı eğitim, her türlü yasa dışı davranış ve yasal sorumluluk, Cezai soruşturma ile icra ve infaz makamları, idari ceza ve yargı yetkisi, yargı sürecinin denetimi vb. hususları içeriyor.

Buna göre, bireysel veya yasal temsilciler, yahut kurum ve kuruluş temsilcileri, üç yaş altı çocuklar ile ilkökul ve ortaokul öğrencilerini kabul etmeleri, Okul dışında "yasadışı" eğitim vermeleri durumunda idari ceza işlemlerine tabi tutulacak.

Tedbir, okul dışı eğitime yönelik idari cezanın uygulanma süreci, ilçe veya daha yüksek düzeyde halk hükümetlerinin, idari işlem

dairelerinin ilgili kanun ve düzenlemeleri eksiksiz uygulamasını gerektiriyor.

Ayrıca yüz yüze ve çevrimiçi eğitim için ayrı hükümler getirileceği, Okul dışı eğitim, ikiden fazla kişinin, yüz yüze eğitimin gerekliliklerini karşılayan özel bir eğitim sahasında veya çevrimiçi eğitim için özel olarak hazırlanmış bir web sitesi üzerinden eğitime uygun organizasyon yapısına sahip olmaları gözetmeksizin her türlü işbölümüne dayalı eğitime izin verilmeyeceği, Okul dışında eğitim kurumu kurma eyleminin fiili suç teşkil edeceği belirtiliyor.

SİSTEMATİK ASİMİLASYON UYGULUYOR

Bilgilere göre, okul dışında onay almadan kurs açan kişi ve kuruluşlar 100.000 yuan'a kadar uyarı cezasına çarptırılacak.

Gözlemciler, sözde "okul dışı eğitime yönelik geçici idari ceza tedbirleri" nin yıllardır Doğu Türkistanlı çocuklara yönelik uygulanan bir baskı aracı olduğunu, buradaki amacın, aslında halkın, bütün Uygur Çocukların dini inancından, milli değerlerinden, öz benliğinden koparmaya yönelik uygulamalar olduğunu, insanları baskı altında zorla

asimilasyonuna maruz bırakma eğilimi olduğunu, kültür-medeneiyet, yazı ve ana dilin

kısıtlanması, Çince eğitim dayatması bütün bunların bariz göstergesi olduğunu kaydetti.

TÜRKİYE, ÇİN VE JAPONYA İLİŞKİLERİNİN 100'İNCİ YILI İSTANBUL'DA KUTLANDI

Japonya Dışişleri Bakanlığının desteğiyle Tokyo Üniversitesi İleri Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Merkezi (RCAST), İstanbul'da "İmparatorluklar Sonrası Avrasya: İki Dünya Savaşı Arasında Çin, Türk Dünyası ve Japonya" konulu konferans düzenledi.

Levent'teki Tekfen Tower'da düzenlenen konferansta, Japon akademisyenler Ikeuchi Satoshi, Kawashima Shin ve Kamakura Jun konuşmacı; Boğaziçi Üniversitesinden Selçuk Esenbel ve Erdal Küçükyalçın ile İstanbul Üniversitesinden Ahmed Yakob müzakereci olarak söz aldı.

Türkiye ile Çin arasındaki ilk uluslararası anlaşma, "1. Dünya Savaşından Sonra Çin-Türk İlişkileri ve Japonya" başlıklı sunum gerçekleştiren Kawashima, Türkiye-Çin ilişkisinin tarihini anlattı.

ÇİN TÜRKİYE'YE ŞART KOŞTU

Türkiye ile Çin'in ilk kez 1934 yılında bir anlaşma imzaladığını ifade eden

Kawashima, bu anlaşmaya giden sürecin 1925'te Brüksel'de başladığını, Çin'in Türkiye ile anlaşmak için "karşılıklı eşitlik" ilkesinin korunması şartını öne sürdüğünü belirtti.

Kawashima, Çin'in bu teklifine karşın Türkiye'nin ise "en çok kayırlan ülke" statüsü talep ettiğini kaydederek, "Eğer Çin ile Türkiye arasındaki anlaşmada en çok kayırlan ülke statüsü ile ilgili bir madde olsaydı, Türkiye gümrük tarifesi veya bölge dışı haklar konusunda özel haklardan faydalanabilecekti." dedi.

Türkiye ile Çin arasındaki anlaşmanın sürüncemede kalması sebebiyle Türkiye, Sovyetler Birliği, Afganistan ve İran'dan oluşacak, Çin ve Japonya'nın ise sonradan dahil olması beklenen "Asya Ligi"nin kurulamadığını aktaran Kawashima, "Bir diğer sorun ise Doğu Türkistan'dı. Vali Yang anlaşmanın imzalanmasını istemedi." ifadelerini kullandı.

Kawashima, Milletler Cemiyetinde Türkiye'nin Mançurya olayında Japonya'ya karşı Çin'i desteklediğini ve uluslararası destek bulamayan Japonya'nın 1933'te cemiyetten ayrıldığını söyledi.

"DOĞU TÜRKİSTAN TÜRK İSLAM CUMHURİYETİ'Nİ HATIRLAMAK"

Uzmanlık alanı Çin etnik politikası olan Kamakura ise "90'ıncı yılında Doğu Türkistan Türk İslam Cumhuriyeti'ni (1933-1934)

hatırlamak" başlıklı sunum yaptı.

Kamakura, Kaşgar'da 1933 sonbaharında kurulmak istenen bağımsız cumhuriyetin ömrünün çok kısa olduğunu belirterek, "Bu devlet, uluslararası destekten mahrum olması nedeniyle 1934 baharında yıkıldı." dedi.

Konferansa Türkiye'den katılan akademisyenler Esenbel, Küçükyalçın ve Yakoob sunumların ardından konuya ilişkin akademik katkılar sundu.

Uygurlar, Doğu Türkistan'ın Çin tarafından işgal edilmesinden bu yana sürekli olarak Uygur tıbbi alanındaki mucizevi buluşlarını ve gizli reçeteleri korumaya çalışıyor. Ancak ata miras Uygur tıbbındaki meşhur reçeteler Çin tıbbi olarak adlandırılıp benimsenerek, Genellemekse Çin tıbbında ezelden var olan ilaçlarmış gibi lanse edilirken, Uygur Tıbbına ait çeşitli reçeteler resmen gasp ediyor.

Bu kez İşgalci Çin rejim, Uygur Şifacılar tarafından oluşturulan 38 çeşit sabit kaynak tarifeli ilacı da Geleneksel Çin tıbbi

Kataloğuna (Kategori 2) olarak dahil ettiği ortaya çıktı.

Çin Ulusal İlaç İdaresi'nin resmi web sitesinde yer alan bilgiye göre, Çin İlaç İdaresi Geleneksel, Eski Çin Tıbbi Reçeteler Kataloğu (Seri 2)'yi yayınladı. Katalogda toplam 217 adet Geleneksel Çin tıbbi ilacın tarifeleri yer alıyor. Bunların arasında Uygur tıbbına ait 38 çeşit Uygur geleneksel tıbbındaki ata miras reçeteler de bulunuyor.

Çin basınında çıkan haberlere göre,

Geleneksel Çin tıbbındaki, aslında Uygur Türklerine ait bazı klasik ve meşhur reçeteler hâlâ yaygın olarak kullanılıyor.

Geleneksel Çin Tıbbı Klasikleri olarak adlandırılan ilaçlar, açık tedavi edici etkileri, farklı özellikleri ve iç ve dış mecazı dengeleme avantajları ile vazgeçilmez kılıyor.

Daha önce Çin İlaç İdaresi, Geleneksel Çin tıbbı Reçeteler Kataloğu (Seri 1)'i yayımlamıştı ve Klasik Reçete Rehberi (2. Çocuk Bölümü)'nde toplam 107 reçeteli ilaç ve 64 kaynak tarifeli ilaç için çok önemli bilgilere yer verilmişti.

Hatırlar mısınız bilemiyorum, Çin virüsü döneminde Türkistan Press Sitemizde bir habere "ÇİN, VİRÜSÜ UYGUR GELENEKSEL TIBBINDAN FAYDALANARAK YENDİĞİNİ AÇIKLADI" (1) başlığı verilmişti.

"Çin'in yayın organı Xinjiang gazetesi 15 Mart 2020 tarihli haberine göre , Çin'in bütün dünyayı etkisi altına alan Çin virüsü (Covid-19)'u Uygur tıbbi ilaçlarını kullanarak yendiğini açıkladı. Uygur geleneksel tıbbında önemli yeri olan "Şifa-i Grip Cevheri, Anti Solunum Zupa cevheri" gibi ilaçların enfeksiyona karşı etkili oldu." Şeklinde Çin kaynaklarında açıkça ifade edilmiş bilgilere yer verilmişti.

O dönem Çin haber kaynaklarında hep şuna rastlardık;

Haberde, Çinin Hubei'deki virüs bulaşanları tedavi etmek ve salgını önlemekte Uygur Tıbbındaki "Şifa-i Grip Cevheri, Anti Solunum Zupa cevheri" gibi ilaçların etkili olduğu, Çin'deki sağlık sektörünün Uygur geleneksel tıbbındaki ilaçlara karşı odaklandığı ve bu ilaçların enfeksiyonların önlenmesi ve tedavisi

için kullanılan ilaçlar listesine dahil edildiği" ile alakalı şeyler. Sevindik ve üzüldük. Zira Bizim Tıbbi ilaçlarımızın kerametini hissettiler, ama en nihayetinde bizden çaldılar.

Uygur Geleneksel tıbbındaki bazı reçeteler, başta grip olmak üzere Uygur ilaçları için şu anda 2.000'den fazla sabit kaynak tarifenin olduğu ve Hepatit A, hepatit B, kronik bronşit, beyin damar hastalıkları, romatoid artrit, lösemi, kırıklar ve cilt hastalıklarının tedavisinde etkili, ve aktif olarak günümüzde kullanılıyor.

Zira komünist Çinliler son yıllarda kudurmuş k*pek gibiler ve Doğu Türkistan'ı yansıtan (fiziksel olarak) Uygurlar dahil bütün renkleri tek tip sosyalist toplum bireyine dönüştürmek istiyor. Benimsemediği her kültür- medeniyeti, maddi-manevi değerlerin tamamını yer yüzünden silmeye odaklı politikalar yürütüyor.

Aslında bakarsanız Bize ait kaynakları o kadar benimserken, perde arkasında, Prof. Dr. Halmurat Gopur (2) gibi Prof. olmuş, Doğu Türkistan'daki en büyük Tıp Üniversitesinde Rektör olmuş adamı, "Eğitim Merkezi" adı altında Toplama Kampına atarak ortadan kaybettirebiliyor.

Babamızın oğlu değil ya!

Çinli bunlar Yapar!

Kısacası Rejim Uygur tıbbının ön plana çıkmasından acayip rahatsız olurken, ecdattan-evlada, atadan-balalara miras kalan gizli tarifeleri Çinceye çevirerek, Uygur Şifacıların inanılmaz çalışmalarını çeşitli bahanelerle kendine mal etmeye çalışıyor.

Bu apaçık "Soykırım" değil mi?

KAZAKLARIN KAZAKİSTAN VATANDAŞI ALMASI ZORLAŞTI

Kazakistan parlamentosu geçen hafta, Doğu Türkistan'daki Kazak halkının, Kazakistan vatandaşı olmadan önce Çin rejiminden "vatanlarından feragat belgesi" almasını gerektiren yeni bir yasa tasarısını kabul etti.

Kazak parlamentosu alt meclisi "Kazakistan ve Çin vatandaşları arasında bilgi alışverişi anlaşması" kisvesi altında Doğu Türkistan'da Çin'in ağır zulmü altında yaşamaya mecbur kalan yüzbinlerce Kazak Türkü ile ilişkin olarak yasa tasarısını kabul ettiğini açıkladı.

Buna göre Doğu Türkistan asıllı Kazak Türkleri Kazakistan vatandaşı olabilirler, fakat Çin hükümetine bağlı nüfus işleri makamlarınca verilecek "vatandaşlıktan feragat etme belgesi" olarak kanıt sunmaları istenecek. Bu gelişme Kazakistan'ın artık Doğu Türkistanlılar için güvenli bir liman olmayacağı anlamına geliyor.

KAZAKİSTAN GÜVENLİ LİMAN DEĞİL

Kazakistan'daki bir insan hakları örgütü olan Atajurt Derneği yetkilileri Özgür Asya Radyosu muhabirine verdiği röportajda, Çin'le kazak

tarafın imzaladığı anlaşma kapsamında, Kazakistan'da yaşayan Doğu Türkistan asıllı Kazakların, Çin rejimini eleştirmesine ve Komünist rejime karşı faaliyet göstermesine izin verilmeyecek. Ayrıca Çin talep ettiği zaman Kazak hükümetinin Doğu Türkistanlıları Çin'e teslim edebileceğini belirtti.

Öte yandan Önceki yıllarda Doğu Türkistan'dan Kazakistan'a yerleşen ve şu anda Almatı'da yaşayan vatandaşlar ise Radyo Muhabirine, "Doğu Türkistan'da ikamet edenler için Kazak pasaportuna başvuru prosedürü giderek daha karmaşık hale geldi. Geçtiğimiz 6-7 yıl boyunca Çin Komünist rejimi ve Kazak yetkilileri, Doğu Türkistan'daki Kazaklara ortaklaşa zulmetti ve Kazakların Kazakistan'a taşınmasını açıkça engelledi. Doğu Türkistan'daki Kazaklar başlangıçta Kazakistan'ı güvenli liman olarak görüyordu. Ama şu anda başarılı bir şekilde Kazakistan vatandaşlığı alıp alamayacaklarına bile karar vermek için önce Çin'den izin almaya mahkum kalacaklar, eğer gelmek isterlerse çoğu Çoban olan Kazak

halkının Doğu Türkistan'daki taşınmaz mülk ve mal varlıklarının tamamına el konacak. Aksi

takdirde Çin rejimi Kazakları vatandaşlıktan kolay kolay çıkarmaz” şeklinde konuştu.

EN ÇOK ÇİNLİLEŞEN ÖDÜLENDİRİLİYOR

Çin rejimi, Doğu Türkistan halkını Çinileştirme planı için baskısını her geçen gün artırıyor ve son zamanlarda Doğu Türkistan'daki okullarda bir dizi sözde “Ulusal Dil ve ÇKP Tarihi Tanıtım Haftası” adı altında etkinlikler tertip edildiği öğrenildi. Çin'in Propaganda yayın organı Tanrıdağ haber sitesine göre, Çin'in Doğu Türkistan'daki sözde “Xinjiang Uygur Özerk Bölgesi” Parti Komitesi Propaganda Dairesi ve Eğitim Dairesi tarafından her yıl Doğu Türkistan'da düzenlenen “26. Ulusal Dil ve ÇKP Tarihi Tanıtım Haftası” faaliyetinin, Doğu Türkistan'daki ilkokul ve ortaokul öğrencilerine, “Üç Yazı Aracıyla Yazma, Çince Ulusal Dil Konuşma Yarışması”, “genç-yetişkin dayanışması ile Çinceyi geliştirme”, “Çin Ulusal dilinin kapsamını ve rehberlik rolünü genişletme” gibi Çeşitli sloganlarla video konferans ve yüz yüze etkinlikler düzenleyerek, Doğu Türkistan'daki baskısını arttırmaya çalıştığı aktarıldı.

SİSTEMATİK ASİMİLASYONA TEŞVİK

Yanetkinlik olarak ÇKP güdümündeki bütün medya platformları, çeşitli üniversitelerdeki öğretmenler ve öğrencilerin “Çin Ulusal Dil Yasasını incelemeleri, devlet dili eğitimlerini güçlendirmeleri ve öğrencileri dersler, sohbetler, Çin tiyatroları” vb. farklı yöntemlerle, ulusal dili kullanmaya teşvik edecek ve sistematik asimilasyonu güçlendirecek içerikler yayımlamaya zorluyor..

Ayrıca Etkinlik kapsamında Doğu Türkistan'daki ilk ve Ortaokullarda öğrencilerin “Çin propaganda şiiri, ÇKP'ye sevgi besleyen (Kızıl) şarkı söyleme” etkinlikleri de organize ettiği bildirildi.

UYGURLARA AKIL ALMAZ ÇİNCE DAYATMASI

Öte yandan bu yılın Temmuz ayından bu yana, sözde “Xinjiang Uygur Özerk Bölgesi” Sanayi ve Bilgi Teknolojileri

departmanı, İnsan kaynakları ve sosyal güvenlik dairesi, Tarım ve Arazi departmanı ve sözde Eğitim dairesi (Dil ve Yazı işleri komitesi) ve sözde Xinjiang Radyo ve Televizyon idaresi, Kültür ve Turizm idaresi, sendika ve Kooperatif komitesi, sözde kadın birliği vb. bir çok kurum ile ortak işbirliği içerisinde Doğu Türkistan genelinden seçilmiş 400'den fazla kişiyi "Çince öğrenme ve kullanma örnek şahsiyet" belirlemiş, bunların arasındaki sözde "Çin dili öğrenme uzmanı" on kişi değerlendirilerek ödüllendirildiği dikkatlerden kaçmadı.

Buna ek olarak etkinliğin başladığı ilk günden buyana zorunlu olarak "Çince konuşma, Devlet dilinde yazı yazma" politikasını başlatarak, Doğu Türkistan'ın çeşitli yerlerinde tanıtım ve danışma platformları kuruluyor. Konfücyüs başta olmak üzere Çin klasik eserlerinin okunması, çeşitli Çince aile etkinlikleri, kırsaldaki öğretim görevlileri başta olmak

üzere Çiftçiler ve çobanlara yönelik gece kursları gibi her taraftan kısıkaç altına alınarak, Müslüman halkı Çin dilini öğrenmeye ve kullanmaya zorluyor.

Gözlemciler, Çinli yetkililerin Uygurların tüm hak ve özgürlüklerini garanti altına aldığı iddia ederek uluslararası toplumu kandırmaya çalıştığını, ve aynı zamanda Doğu Türkistan halkının ana dillerinde eğitim almalarını, konuşmalarını yasakladığını, hatta okul içinde Çince kullanmayan öğrencileri ağır biçimde cezalandırdıklarını, Çinli yetkililerin Doğu Türkistan'daki Çin propagandasını artırarak farklı okullarda genç Uygur öğrencilerinin beyinlerini Çin tiyatrosu, hattatlık ve Çin klasik eserlerinin ezberden okunması da dahil olmak üzere Çin kültürü ile ilgili bir dizi faaliyetler tertip ederek Uygurları Asimile etmeye çalıştığını kaydetti.

İngiltere Parlamentosu Avam Kamarası, hükümet binalarında ve askeri üslerde, Uygurlara uygulanan soykırımda parmağı olan Çinli teknoloji şirketlerinin, gözetim kamerası ekipmanlarının kullanımını yasaklayacak yeni yasa tasarısını kabul etti.

Amerika'nın Sesi (VOA)'da 15 Eylül yer alan habere göre, son dönemde İngiltere'de Çin ile ilgili bir takım güvenlik sorunları daha net olarak fark edilmeye başladı. Buna karşılık alınan önlemler kapsamında İngiliz Avam Kamarası, hükümete ait binalarda Çinli teknoloji şirketleri tarafından üretilen işitsel ve görsel ekipmanların kullanımını yasaklayacak bir kararı onadı.

İngiltere Avam Kamarası'nın çarşamba günü kabul ettiği yasa tasarısında bahse konu Çinli şirketler, Çin komünist Parti (ÇKP) rejiminin masum Uygur Türklerine yönelik sistematik soykırım suçuna sağladığı destek nedeniyle suçlu bulunuyor.

"Kiralama ve Satın alma" yasa tasarısının resmen yürürlüğe girmeden önce Senato tarafından onaylanması beklenirken, Birleşik Krallık hükümeti ayrıca her yıl kaç tane Çin yapımı gözetim kamerasının kaldırıldığı hakkında parlamentoya düzenli rapor vermesini gerektiriyor.

HİKVISION VE DAHUA, SOYKIRIMI DESTEKLİYOR

Bilgilere göre, Çinli "Hai Kang (Hikvision) ve Zhejiang Dahua Teknoloji" adlı iki

şirket tarafından üretilen gözetim kamera sistemleri, Londra'nın merkezindeki kamu binalarında ve çevre bölgelerde yaygın olarak kullanılıyor. Bu yılın haziran ayında İngiliz yetkililer, hükümet departmanlarından Çin'in Hikvision ve Dahua tarafından üretilen ve hassas yerlere kurulan kameraların tamamını kaldırılmasını istemişti.

İngiliz hükümetinin güvenlik kameraları konusunda bağımsız bir uzman olan Fraser Sampson'un Şubat ayında yayımladığı araştırma raporu, Birleşik Krallık'taki polis karakollarının en az üçte birinin Çinli Hikvision tarafından üretilen gözetim kameralarını kullandığını ortaya koymuştu.

Daha önce Nisan 2021'de Birleşik Krallık Avam Kamarası, Çin'in Doğu Türkistan'daki haddi aşan ağır insan hakları ihlalleri ve sistematik asimilasyon fiillerini "soykırım" kabul ederek, derhal son verme çağrısı yapmıştı. Karar tasarısını parlamentoya sunan parlamenter Nusrat Ghani, konuyla ilgili "ÇKP'nin Uygur Soykırımı ile ilgili önerim, Birleşik Krallık Avam Kamarası tarafından oybirliğiyle desteklendi." Açıklamasını yapmıştı.

ABD, YAPTIRIM LİSTESİNE DAHİL ETMİŞTİ

Öte yandan Soykırımı ortaklıkla suçlanan Çinli şirketler, 2019 yılında ABD'nin "ihracat ve kontrol" yasası gereği yaptırım listesine alınmıştı.

ÇİNLİ YETKİLİLER NEDEN SIR GİBİ KAYBOLUYOR?

Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, gazetecilerin “Savunma Bakanı Li Şangfu'nun neden iki haftadır ortalıktan kaybolması” ile ilişkin sorularını yanıtlamayı reddetti. Çinli sözcünün Performansı uluslararası toplumda şüphe uyandırdı.

Radio France Internationale'nin (RFİ) 13 Eylül tarihli haberine göre, ABD'nin Japonya Büyükelçisi Rahm Emanuel yakın zamanda “X” hesabında yaptığı paylaşımda, Çin Komünist Parti (ÇKP) lideri Xi Jinping'in yeni yönetim ekibinin hikaye olduğu, önce Dışişleri Bakanı Qin Gang'ın ortalıktan kaybolduğunu, ardından Çin Ordusu Füze Taburu Komutanı ve şu an ise Savunma Bakanı Li Şangfu'nun iki haftadır gözükmediğini vurgulayarak, “Bu yarış kim kazanacak? Çinli gençler mi yoksa Xi Jinping'in iç kabinesi mi?” ifadelerini kullandı. Büyükelçinin bu paylaşımı ise Uluslararası toplumda farklı söylentileri ortaya çıkardı.

Li Şangfu'nun en son bu yılın Mart ayında

Çin Savunma Bakanı olarak atanmasının ardından, Xi Jinping, Putin'le görüşmesi için onu iki teması olarak Moskova'ya göndermişti.

Bu Xi Jinping'in ona olan güvenini gösteriyordu. Ha keza Dış işleri bakanı Qin Gang da Dışişleri Bakanı pozisyonundan bilinmeyen nedenlerle alındı. Oysaki Gang, Xi ile yakınlığıyla biliniyordu.

Çin Ordusu Füze Taburu Komutanı, eski Savunma Bakanı Wei Fenghe'nin de aniden görevden alınması ve yerine yeni bir subay atanmasına rağmen bütün yetkililerin hangi suçu işlediği henüz netlik kazanamadı.

PARTİ İÇİ TEMİZLİK OPERASYONU

Gözlemciler, üst düzey Çinli yetkililerin ortadan kaybolmasının ÇKP içerisinde temizlik operasyonu yürütülmekte olduğu anlamına geldiğini söylüyor.

Nitekim 11 Eylül'de Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mao Ning, Çinli Bakan'ın ortadan kaybolmasıyla ilgili olarak düzenlediği

basın toplantısında gazetecilerin ilgili sorularına yanıt olarak, “bahsettiğiniz durumu bilmiyorum” şeklinde cevaplandırmayı

reddetmesi, uluslararası toplumun şüphesini uyandırdı.

ERDOĞAN VE BİDEN'DEN BM'DE UYGUR TEPKİSİ

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Amerikan Başkanı Joe Biden, Birleşmiş Milletler (BM) 78. Genel Kurulu'ndaki konuşmasında küresel sorunların yanı sıra Uygur meselesini de gündeme getirerek, soykırımcı Çin'e tepki gösterdi.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Birleşmiş Milletler (BM) 78. Genel Kurulu'na katılmak ve çeşitli temaslarda bulunmak üzere hafta başından buyana ABD'nin New York kentinde bulunuyor.

BM DAİMİ TEMSİLCİSİ, BÜYÜKELÇİ VE KONSOLOS KARŞILADI

Ziyaret kapsamında Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Çevre,

Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, MİT Başkanı İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Büyükelçi Akif Çağatay Kılıç, AK Parti Genel Başkanvekili Binali Yıldırım, AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik ve bazı yetkililer eşlik etti.

“BÜTÜN ÇABALARIMIZI ARTIRARAK SÜRDÜRECEĞİZ”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 19 Eylül 2023 tarihinde BM Genel Kurulunda yaptığı konuşmada Ukrayna'ya ilişkin önemli açıklamalarda bulundu. Erdoğan, “Bu anlayışla Rusya-Ukrayna savaşının başından beri savaşın kazananı barışın kaybedeni

olmaz tezi ile hem Rus hem Ukraynalı dostlarımızı masada tutmaya gayret ediyoruz. Savaşın Ukrayna'nın bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü temelinde diplomasi ve diyalog ile sona erdirilmesine yönelik çabalarımızı artırarak sürdüreceğiz" dedi.

TAHİL KORİDORU ANLAŞMASI HAKKINDA KONUŞTU

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Tahıl Koridoru Anlaşmasına ilişkin, "Birleşmiş Milletler ile birlikte başlattığımız Karadeniz Girişimi ile dünya piyasalarına 33 milyon ton tahıl ürünü sevk edilmesini sağlayarak, küresel açlık krizi tehlikesinin önüne geçtik. Şahsi gayretlerimiz neticesinde girişim 3 kez uzatıldı. Ancak girişimin 17 Temmuz itibarıyla çıkmaza girmesi dünyayı yeni bir kriz ile yüz yüze bıraktı. Küresel açlık tehlikesi ile karşı karşıya bulunan coğrafyalara uzanan bu insani köprünün bir şekilde idamesi için temaslarımız sürüyor. Öncelikle 1 milyon tahılın Afrika ülkelerine sevkini öngören planı bu bakımdan önemsiyoruz. Amacımız çevremizdeki çatışma ve ihtilaflar karşısında dünya barışına ve refahına mümkün olan en büyük katkıları sunmaktır" ifadelerini kullandı.

"HERKESİN KABUL ETTİĞİ BİR GERÇEKTİR."

Kıbrıs'a ilişkin konuşan Erdoğan, "Bu çözümün artık federasyon modeli temelinde gerçekleşmeyeceği herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Uluslararası toplumu bunu kabullenerak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını tanımaya bu ülke ile diplomatik, siyasi ve ekonomik bağlar kurmaya davet ediyoruz. Adadaki Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nden de sergilemekle mükellef olduğu tarafsızlığa titizlikle riyaet

etmesini bekliyoruz. Zaten itibarı zedelenen bu gücün Kıbrıs'ta yeni bir itibar kaybıyla karşı karşıya kalmasını istemeyiz" açıklamasını yaptı.

AZERBAYCAN'IN ATTIĞI ADIMLARI DESTEKLİYORUZ

Azerbaycan'ın bugün başlattığı antiterör operasyona ilişkin konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Güney Kafkasya'da barışın, huzurun ve iş birliğinin tesisi yolunda önümüzde tarihi bir fırsat bulunuyor. Bu fırsatı değerlendirmek için Ermenistan ile iyi komşuluk ilişkilerini ve tam normalleşmeyi hedefleyen bir süreç başlattık. Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki görüşme sürecini başından beri destekledik. Ancak Ermenistan'ın bu tarihi fırsatı yeterince değerlendiremediğini görüyoruz. Ermenistan'ın başta Zengezer Koridoru'nun açılması olmak üzere verdiği sözleri yerine getirmesini bekliyoruz. Artık herkesin kabul ettiği gibi Karabağ Azerbaycan toprağıdır. Bunun dışında bir statünün dayatılması asla kabul edilmeyecektir. Ermeniler dahil herkesin Azerbaycan topraklarında barış içinde yana yaşaması öncelikli hedefimiz olmalıdır. Tek millet iki devlet şiarı ile hareket ettiğimiz Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünü korunma yönünde attığı adımları destekliyoruz" ifadelerini kullandı.

TÜRK DÜNYASI İLE İLİŞKİLERİ DEĞERLENDİRDİ

Türkiye'nin Türk dünyası ile iyi ilişkilerine daire konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Kadim medeniyetimizin köklerinin uzandığı ve aynı kültürü paylaştığımız Orta Asya ülkeleri ile iş birliğimizi güçlendiriyoruz. Türk Devletleri Teşkilatı'nın bölgesel ve küresel

düzye de giderek daha etkin bir aktör haline dönüşmesinden memnuniyet duyuyoruz” dedi.

UYGUR TÜRKLERİNİNİN HAKLARINI SAVUNMAYA DEVAM EDECEĞİZ

Çin’in baskıladığı Uygur Türklerine de değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Çin’in toprak bütünlüğü ve egemenliğine saygı duyduğumuzu her fırsatta altını çizerek ifade ediyoruz. Bununla birlikte güçlü tarihi ve insani bağlarımızın olduğu Uygur Türkleri’nin hak ve özgürlüklerinin korunmasıyla ilgili hassasiyetimizi dile getirmeyi ve gündemde tutmayı da sürdüreceğiz” açıklamasını yaptı.

AMERİKAN BAŞKANI BİDEN’DEN UYGUR TEPKİSİ

Öte yandan BM konferansında konuşan Amerikan Başkanı Joe Biden da küresel sorunlarla ilgili bazı önemli konulara değinirken Çin’in Uygurlara yönelik sistematik soykırımını da örnek gösterdi.

Biden, dünya toplumunun barışı korumak,

çatışmaları önlemek ve acı çeken insanların acılarını hafifletmek için çaba göstermesi gerektiğini söyledi.

Biden, insan hakları ihlalleri konusunun bundan 70 yıl önce BM Evrensel beyannamesinde yasaklananlar listesine dahil edildiğini kaydederek, Örnek olarak Doğu Türkistan’ı gösterdi ve “İster Xinjiang’da (Doğu Türkistan) ister Tahran’da olsun, İnsanlar acı çekiyor. İnsan hakları ihlallerine son verilmelidir. Amerika daha güvenli, Müreffeh ve adil bir dünya görmek istiyor. Çünkü geleceğimiz ayrılmaz bir biçimde bağlantılıdır. İfadelerini kullanan Biden, Çin ile ilgili olarak, “Karşılıklı sorumluluğa dayalı rekabetçi bir temelde çalışıyoruz. Bu yüzden çatışmaya girmemeliyiz.” Dedi.

Gözlemciler, Erdoğan’ın bu yılki BM konuşmasında Uygurların haklarını korumayı sürdürme vurgusu yapmasının önemli olduğunu, daha önceki yıllara nazaran Uygur konusunda daha güçlü duruş sergilediğini kaydetti.

**DOĞU TÜRKİSTAN’DA BİR
KÖY HAPİSHANEYE DÖNÜŞTÜRÜLDÜ!**

Çin'in, işgal ettiği Doğu Türkistan'da bir köyün tamamını açık hava hapishanesine dönüştürdüğü öğrenildi. Özgür Asya Radyosunda (RFA) 19 Eylül yer alan bilgiye göre, Doğu Türkistan'da Çinli yetkililerince 13 bin 500 kişilik nüfusa sahip bir köy, duvarlarla çevrilerek açık hava hapishanesine dönüştürüldü.

"BİR KÖY, BİR KAPI POLİTİKASI"

Doğu Türkistan'ın kuzeybatısında yer alan ve dört etrafı duvarlarla kapatılarak, adeta açık hava hapishanesine dönen Gulca ilinin Çulukay köy sakinleri, 24 saat gözetim altında tutuluyor. Ayrıca halkın köye giriş çıkışlarının tek bir kapıdan yapıldığı barikatları koruyan çok sayıda güvenlik görevlilerinin olduğu öne sürülüyor.

Bilgilere göre RFA muhabirlerinin uydu telefonu ile iletişim kurduğu, köy memuru yeni işe alındığını ve köyün duvarlarla kapatıldığını, nedeninin ise Çin rejiminin bölgede yeni icra ettiği "Bir Köy, Bir Kapı" politikası çerçevesinde köydeki ahalinin sıkı bir şekilde giriş çıkışlarda kontrol edildiğini bildirdi.

KÖYE GİREN HERKESİN İSMİNİ KAYDEDİYORUZ

RFA muhabirlerinin ulaştığı diğer köy memuru ise, "Kapatılacak daha kaç köy kaldığını bilmiyorum" diyerek soruları yanıtsız bırakırken, Çin yönetimi tarafından köylülere bu konuda dışarı bilgi verilmemesi için baskı uygulandığını kaydeti. Ayrıca köyde güvenlik görevlisi olarak çalışan diğer bir kişi ise, "Kapı, elektrikli bir demir kapıdır ve dikenli tellerden oluşan iki metrelik duvarlarla çevrilidir. Çulukay'ın her yerini çevreliyor ve

yalnızca görev yaptığım bu tek kapıdan girip çıkabilirsiniz. Köye giren herkesin ismini kaydetmek zorundayız" ifadelerini kullandı.

DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ CEZA KAMPLARI

Çin rejimi Doğu Türkistan'da, "aşırılıkçılıkla mücadele" gerekçesiyle Uygur Türkleri Kazak Kırgız Tatar ve Özbekler gibi Müslüman topluma ait insanları sözde "mesleki eğitim merkezi" adını verdiği Ceza kamplarda alıkoyması, uluslararası toplum tarafından şiddetle eleştiriliyor. ABD başta bazı Avrupa ülkeleri Çin'in sistematik Soykırım ve İnsanlığa karşı suç işlediğini belirterek, çok sayıda soykırım suçlusunu yetkiliye yaptırımlar uyguluyor.

BM verilerine göre en az 2 milyon (son dört yıldır revize edilmedi) Kamp tanıkları ve sızan Çin verilerine göre 2016'dan beri 8 milyona yakın Uygur Türkü bu kamplarda kendi rızası dışında dönüşümlü olarak alıkonuluyor. Ancak işgalci Çin yönetimi, bölgede kaç kamp bulunduğu dair bilgileri gizliyor.

BM ve diğer uluslararası örgütlerin hazırladığı ilgili raporlarda Çin'in Bölgede çeşitli bahanelerle uyguladığı politikaların insanlığa karşı suç teşkil ettiğini ortaya koyuyor. Nitekim bütün bulgular, Çin'in Doğu Türkistan'da her şey normalmiş gibi, güllük gülistanlık ve "turizm cenneti" olarak gösterme çabalarının, baştan aşağı kandırmacadan ibaret olduğunu, soykırımın hala devam ettiğini bir kez daha gözler önüne seriyor.

15. DÜNYA DOĞU TÜRKİSTANLILAR KARDEŞLİK BULUŞMASI VE 6. MİLLİ BİRLİK ŞURASI BAŞLADI

15. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 6. Milli Birlik Şurası

15. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 6. Milli Birlik Şurası, Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği'nin ev sahipliğinde 23 Eylül 2023 tarihinde İstanbul'da başladı.

3 Gün devam edecek olan buluşmaya dünyanın dört bir yanından Doğu Türkistanlı aydınlar, Devlet adamları, akademisyenler, çeşitli Sivil toplum Kuruluş temsilcileri, aksakallılar ve Doğu Türkistan dava öncüleri katıldı.

AÇILIŞ KÖRENİ KUR'AN TİLAVETİYLE BAŞLADI

Buluşmanın açılış töreni Türkiye ve Doğu Türkistan milli marşları okunmasının ardından, Kaurra Hafız Abducelil Qari'nin Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başladı.

Buluşmanın ilk açılış konuşmasını yapan Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği ve Uluslararası Doğu Türkistan STK'lar

Birliği başkanı Sayın Hidayetullah Oğuzhan, dünyanın dört bir yanından gelen tüm konuklara teşekkür ederken, diasporadaki Doğu Türkistan davasının mevcut durumu ve Doğu Türkistan'daki insanlık dışı zulmü özetleyen konuşma yaptı ve bu hareketin Doğu Türkistan'ın bağımsızlığına yönelik attığı ilk adımdan gelinen noktayı özetleyerek, yeni dünya düzeni kurulurken doğacak fırsatlardan istifade etmenin önemine vurgu yaptı. Ayrıca Doğu Türkistan'ın bağımsızlığına yönelik atılan kutlu adımların mazlum halkın kurtuluşuna vesile olması temennisinde bulundu.

Başkanın konuşmasından sonra, 15 yıllık serüvenin bugüne kadar az olmayan cefa meşakkatler sonucu geldiği noktayı anlatan Türkçe altyazılı kısa film katılımcın seyrine sunuldu.

“DOĞU TÜRKİSTAN” TOPRAM DAVASIDIR
Ardından Kanaat önderi Abdulkadir Yapçan Teşekkür konuşması yaparak, Doğu Türkistan

Davasının, vatan, toprak davası olduğunu, artık bu kutlu davanın küreselleştiğini, İşgalci ve soykırım suçlusu Çin'in iddia ettiği gibi "Doğu Türkistan" hiçbir zaman Çin'in bir parçası olmadığını, o topraklarda Türklerin İslam ile şerefendirildiğini, dünyaya uygarlık yayılan toprakların şuan işgal altında olduğunu ve halkın sistematik soykırımı maruz bırakıldığını, gelinen noktada Doğu Türkistan davasının insanlık davası olduğunu söyledi.

Ayrıca Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Birleşmiş Milletler (BM) 78. Genel Kurulu'ndaki konuşmasında Uygur meselesini gündeme getirdiği için teşekkür ederken, "Xinjiang" adını kabul etmememize rağmen, bu noktaya dikkat çektiği için Amerikan Başkanı Joe Biden'a da teşekkür ederiz." İfadelerini kullandı.

SELAMLAMA KONUŞMALARİ

Akabinde Katar Üniversitesi Eğitim Üyesi, Sn. Dr. Muhammed Ayyash Kubaisi, Dünya Uygur Kongresi başkan vekili ve aynı zamanda Uygur Araştırma merkezi başkanı Sn. Doç. Dr. Erkin Ekrem, 28. dönem Adana İYİ Parti milletvekili Sn. Ayyüce Türkeş hanımefendi, Kanada'dan Sn. Rukiye Turduş hanımefendi, Sn. Halil Aydın, Kamp tanığı Sn. Gülbahar Celilova hanımefendi, Merhum İsa Yusuf Alptekin'in Oğlu Sn. Erkin Alptekin, 28. Dönem Saadet Partisi İstanbul (II) milletvekili Mustafa Kaya, İnsan ve Medeniyet Hareketi Başkanı Sn. Mehmet GÜNEY başta olmak üzere Sırbistan ve Türkistan (Orta Asya) ülkelerinden çok değerli isimler ayrı ayrı selamlama konuşması yaptı.

DOĞU TÜRKİSTAN TÜRK TOPRAĞIDIR

Ayrıca Türkiye Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Sn. Ahmet Selim Köroğlu, selamlama konuşmasında, "Cumhurbaşkanı Sn. Erdoğan'ın selamını aktararak,

Bütün dünya Müslümanlarının hamisi olma sorumluluğunu üstlenen Türkiye'ye ve bu ülkenin Cumhurbaşkanına güvenilmesi gerektiğini, Türkiye'nin bu meseleyi Çin'in veya Batının baktığı pencereden değil soydaşlık ve kandaşlık gözüyle baktığını vurgularken, "Çin'in toprak bütünlüğüne saygı gösterme" teriminin siyasi arenada söylenen standardizasyon olduğunu, Doğu Türkistan'ın Türklerin toprağı olduğu gerçeğini kimsenin değiştiremeyeceğini dile getirerek bu buluşmayı organize edenlerin gayretinden dolayı memnuniyet duyduğunu ve başarıların devamını diledi.

Akabinde kürsüye davet edilen Cumhurbaşkanı Danışmanı Sn. Ayhan Oğan, Doğu Türkistan bağımsızlık mücadelesini sürdüren kardeşlerini tebrik ederek, Yıllar önce ilk Kardeşlik buluşmasına tanık olduğunu, sayılı insanlarla başlayan bu kutlu yolda, bugünkü bu manzaranın 15 yıllık cefa meşakkatin meyvesi olduğunu, Doğu Türkistan meselesini bir insan hakları meselesi olarak görmenin yetmeyeceği, özellikle Türklerin özbeöz kan kardeşi olan Uygur olsun, dünyanın neresinde mazlumlara zulmeden olursa Türkiye'nin hep karşısında olacağını, günümüzde oluşmakta olan yeni dünya düzeninde doğacak çeşitli fırsatlardan yararlanmak adına Türkiye'ye önemli bir rol düştüğünü, Bu noktada Türk dünyası ile birlikte yeni bir yüzyıla girmeyi ve bu yeni dönemin "Türkiye yüz yılı" olmasını temenni ettiğini ifade etti.

Ardından Doğu Türkistan sevdalısı, en güçlü destekçilerinden AK Parti 23. Dönem milletvekili ve Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi dekanı Sayın Prof. Dr. Celal Erbay, Türkiye'nin Doğu Türkistan davasının her zaman arkasında olduğunu, Türkiye'nin kardeşlerini Medine Münevvere gibi kucaklayacağını, Türkiye'nin Uygurlarında öz vatani olduğu vurguladı.

Daha sonra 26. Dönem AK Parti Siirt Milletvekili, Genel Başkan Başdanışmanı Sn. Yasin Aktay, Doğu Türkistan meselesinin ümmetin davası olduğunu vurgulayarak, bu buluşmadan anlaşıldığı üzere Doğu Türkistan davasının bütün İslam aleminin meselesi olduğu, sadece konuşmakla yetinmeyip, sorunun çözümü için stratejik planlar üretilmesi hususuna parmak bastı.

Akabinde Büyük Birlik Partisi genel başkanı Sn. Mustafa Desteci, her zaman Doğu Türkistan davasının yılmaz savunucusu olduğunu, 1949'dan bu yana Doğu Türkistan'ın işgal altında ve hâlâ çok sayıda insanın kamplarda tutsak olduğunu söyledi.

Bu konuda Türkiye'nin bütün çabalarının hala yetersiz olduğunu dile getirdi.

“DOĞU TÜRKİSTAN ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ KURULMALIDIR.”

En son kürsüye davet edilen Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Sn. Nazif Yılmaz, “Doğu Türkistan sorunu içimizde kanayan bir yaradır. Bu dava büyüklerimizin, özellikle de üç beyefendilerin bize bıraktığı mirastır.

Bu davanın daha da geliştirilmesi konusundaki düşüncelerim şunlardır: Bu davanın akademik alanlarda da iyi bir

şekilde geliştirilmesinin ve çözüme odaklı stratejilerin geliştirilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Üniversitelere bağlı özel enstitüler kurulabilir. Doğu Türkistan Araştırma Enstitüsü kurulmalıdır. Doğu Türkistan Halk masallarını, romanlarını, hikâyelerini, çeşitli eserleri çocuklara sunmalıyız.” İfadelerini kullandı.

“ULUSLARARASI GÜNDEMİ PERSPEKTİFİNDEN DOĞU TÜRKİSTAN DEVASI”

30'ü Aşkın ülkeden ve 40'tan fazla sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin bir araya geldiği buluşmanın birinci ve ikinci Oturumunda Doğu Türkistan İnsan hakları İzleme Derneği Başkanı, Nurmammed Türkistan'ın moderatörlüğünde “Uluslararası Gündemi Perspektifinden Doğu Türkistan Devası” konu başlığı üzerine, Nicat Turgun, Dr. İsam Abdulşafi, Prof. Dr. Muhammed Afendi Salih, Prof. Dr. Yaşar Sarı, Abdulhakim İdris beyefendiler katılımcılara sunum yapıldı.

Ardından soru cevap şeklinde meşvere ve müzakereler devam etti. Program'ın ilk günü, 1. ve 2. oturumu, edilen duanın ardından sona erdi.

24 Eylül, 6. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası 2. Günü sabah itibariyle birinci oturumu “Doğu Türkistan Devası: Mevcut Vaziyet” temasıyla Gazeteci Siracuddin AZİZİ moderatörlüğünde başladı ve Doç.Dr. Erkin EKREM, Dr. Kadir TEMİZ, Prof.Dr. Erkin EMET ve Uluslararası Doğu Türkistan STKlar Birliği (UDTSB) genel sekreteri Abdureşit EMİNHACI, Dr. Adil ERUYGUR, ve Enver İSMAİL'in Doğu Türkistanla ilişkin yaptığı bilimsel çalışmalarını ilgili sunum gerçekleştirdi.

YOĞUN İSTİŞARE, MÜZAKERE VE ÇALIŞTAYLAR GERÇEKLEŞTİ

6. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası 3. Günü 25 Eylül sabahı birinci ve son panel oturumunda Japonya, Orta Asya, Avrupa, ve körfezden gelen konuklar ve Sivil Toplum kuruluşları temsilcileri müzakereci olarak konuşmalar gerçekleştirdi. Japonya'dan gelen katılımcılardan Hacı Kutluk Kadiri, Dr. Seiji Nishihara ve "Doğu Türkistan" kitabının yazarı Kumakura Jun "İki Dünya Savaşı Arasında Çin, Türk Dünyası ve Japonya" temalı çalışmaları, ve Çin'in ülke içindeki ve dışındaki siyasetlerini katılımcılara özetledi.

ŞURA DEKLARASYONU AÇIKLANDI

Ayrıca panel sonunda UDTSB sekreteryası Milli Birlik Şurasında yapılan çalıştay ve alınan önemli kararlar ile ilgili özet analiz sunumu yaptı.

15. Dünya Doğu Türkistan Kardeşlik Buluşması ve 6. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası, 22-25 Eylül tarihleri arasında İstanbul'da başarıyla gerçekleştirildi ve son gün sonuç bildirisi ilan edildi.

Doğu Türkistan davasında önemli yere sahip 6. Milli Birlik Şurasına 30'dan fazla ülkeden parlamenterler, siyasi parti liderleri, uluslararası ve yerel 40'ı aşkın kuruluşların temsilcileri, akademisyenler, aydınlar, çeşitli alanlarda uzmanlar, gençler ve kadınların da aralarında bulunduğu 300'den fazla kişi katılım sağladı.

Milli Birlik Şurası katılımcıları, Doğu Türkistan davasının karşı karşıya olduğu zorlukları, yeni dünya düzeni kurulurken ortaya çıkan fırsatları ve bu fırsatlardan yararlanmanın yollarını, Türkiye ve İslam dünyası ile ilişkilerin

güçlendirilmesini ele alarak, her zaman Doğu Türkistan davasını güçlendirmek için destek vereceklerini ifade etti.

Şurada ele alınan ana temalar;

Uluslararası Gündemi Perspektifinden Doğu Türkistan Devası.

Doğu Türkistan davasının mevcut durumu,

Doğu Türkistan davasına yönelik çözüm önerileri ve tedbirler olmak üzere üç ana başlıkta çalıştaylar gerçekleştirildi.

1. Uluslararası Gündemi Perspektifinden Doğu Türkistan Devası

Çalıştay Konuları:

• Avrupa-Çin ilişkileri

• Orta Doğu-Çin ilişkileri

• Asya ülkeleri ve Çin ilişkileri gibi alt konu Başlıkları üzerine çalıştay yapıldı.

2. Doğu Türkistan davasının mevcut durumu, Çalıştay konuları:

• Çin'in ulusal stratejisi ve Doğu Türkistan davası,

• Bölgesel ve uluslararası faktörler açısından Çin'in gelecekteki durumu,

• Güneydoğu Asya ve Doğu Türkistan,

• Doğu Türkistan diasporasının sosyal faktörleri ve siyasi harekete olan etkisi,

• Türk dünyasının Doğu Türkistan davasında önemi,

• Doğu Türkistan krizi; İşgal ve Soykırım ve diğer alt temaları üzerine değerlendirmeler yapıldı.

3. Doğu Türkistan Devasında Çözüm Önerileri

Çalıştay konuları:

- Çin'in Arap dünyasındaki stratejisi ve çözümleri
- Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı: uluslararası hukukta tanınırlık yöntemleri
- Doğu Türkistan davasında Türkiye'nin önemi ve yükümlülükleri
- Doğu Türkistan davasına ilişkin reform önerileri
- "Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı neden şart" ve diğer alt temalar üzerinde duruldu.

Şurada konusunda uzman şahsiyetler, temel bulguların özetlendiği çeşitli çalışmalarıyla ilgili faydalı sunumlar sundu. Ayrıca yukarıdaki konuların yanı sıra üç önemli konu da gruplar halinde çalıştaylar yapıldı.

Çalıştaylarda tartışılan ana konular...

1. Doğu Türkistan'ın işgal altındaki bir toprak olduğu gerçeğine ilişkin çok sayıda bilimsel gerçekler ve tarihi belgeler.
2. Doğu Türkistan davasını duygusallıktan uzak, uluslararası hukuka ve siyasi standartlara uygun stratejik planlarla yürütmek.
3. Uluslararası Çin karşıtı hareketten ve siyasi ortamdaki en iyi biçimde yararlanmak.
4. Çin'in İslam dünyasındaki karalama propagandasına akademik, bilimsel, sosyal ve siyasi faaliyetlerle, sosyal medyanın etkin kullanımıyla karşı çıkmak.
5. Doğu Türkistan davasıyla ilgili bilimsel araştırmaların güçlendirilmesi ve dava düzeyinin yükseltilmesi.

6. Doğu Türkistan kuruluşları arasındaki işbirliğini güçlendirmek.
 7. Çin'in Orta Asya, Güneydoğu Asya ve Afrika'daki yayılcı politikasının arka görünüşünü ve tehlikelerini ortaya çıkarmak.
 8. Doğu Türkistan meselesini aktif olarak dünya gündeminde tutmak için yeni projeler geliştirmek ve Çin tehdidini anlamak.
 9. Doğu Türkistan'ın tarihte oynadığı önemli rolü ve kültürel katkılarını insanlığa tanıtmak, davanın köklerini sağlamlaştırmak ve böylece daha fazla kitleye ulaşmak.
 10. Doğu Türkistan meselesini Müslümanların, Türklerin ve insanlığın ortak meselesi haline getirmek ve Doğu Türkistan meselesinin sadece insan hakları meselesi değil, işgal ve sistematik soykırım meselesi olduğu bilincini arttırmak.
 11. Bağımsızlık mücadelesinde dimdik duruş, siyasi kimlik oluşturmak, uluslararası yasalardan tam olarak yararlanmak ve dost ile düşmanı ayırarak etmek.
 12. Doğu Türkistan teşkilatlarının kolaylaştırılması ve ıslah edilmesi. Kurumlar arası işbirliği mekanizmalarının güçlendirilmesi.
 13. Doğu Türkistanlılar ile Çinli işgalciler arasındaki temel çatışmanın işgal olduğu gerçeğini tebliğ etmek.
- Şurada öne sürülen çözüm önerileri;
- Doğu Türkistan odaklı uzmanlaşmış araştırma merkezleri ve enstitüleri geliştirmek.
 - Doğu Türkistan teşkilatlarında reformlar yapılması: Organizasyonların sistemleştirilmesi, rekabette işbirliğine

geçilmesi, Doğu Türkistan davasında iz basar yetiştirme, toplantıların kalitesinin artırılması, gençlerin eğitimine odaklanılması ve çeşitli çalışma gruplarının organize edilmesi.

- Doğu Türkistan ile ilgili uluslararası arenada ortak ve bilimsel belgelerin kullanılması.
- Bu bağlamda çeşitli dillerde ortak dava kılavuzu oluşturmak.
- Ekonomik kalkınma ve Doğu Türkistan davasına mahsus ortak fon oluşturmak,
- Doğu Türkistanlı çocukların istihbarat, askeri ve önemli teknik alanlarda yetiştirilmesine özen göstermek.
- Doğu Türkistan davasında kadınların rolünü güçlendirmek ve kadın çalışmalarını desteklemek ve geliştirmek için doğru fikirlerle eğitime destek sağlamak.

Şurada aşağıdaki konular üzerinde ortak kanaat getirildi

1. Doğu Türkistan bağımsızlık davasının siyasi çözümleri Doğu Türkistan davasının meşrulaştırılmasından geçer.

Çalıştayda getirilen ortak kanaat;

- Doğu Türkistan meselesi bir toprak ve bağımsızlık meselesidir.
- Doğu Türkistan sorununun çözümü için çeşitli ülkelerde çok taraflı destek imkanlarının yaratılması gerekmektedir.
- Potansiyel desteğe sahip ülkelerde etkili yollar bulmanın önemi. Bunun için Doğu Türkistan'ın durumunu anlayan, destekleyen ve fırsat yaratan devlet kurumları, siyasetçiler, kuruluşlar ve diğer kanallarla birlikte Doğu

Türkistan davasına sistematik bir şekilde destek verecek iletişim platformlarının sağlanması gerekmektedir.

Çalıştay sonuçları:

- Doğu Türkistan davasının ana hedefleri ve en önemli acil adımları belirlemek
- Doğu Türkistan davasına fayda sağlayacak uluslararası fırsatların araştırılması
- Müslüman ülkelerde Doğu Türkistan davasını güçlendirmek

2. Doğu Türkistan sorununun SWOT analizinin yapılması.

Doğu Türkistan kardeşlik buluşmasının ikinci ve üçüncü günlerinde yurt dışından gelen önemli şahsiyetler, akademisyenler ve konuklarla Doğu Türkistan davasının güçlü, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri bilimsel bir şekilde analiz edildi. Ayrıca çalıştayda guruplar, Doğu Türkistan'ın siyasi, uluslararası ilişkiler, ekonomi, medya ve diğer önemli alanlarındaki çalışmaları analiz etti.

Bu analizlere dayanarak pratik çözümler de önerildi.

3. Doğu Türkistan diasporası: milli kimlik krizi ve çözümleri tartışıldı. Mevcut Uygur anadili öğretmenlerinin, Uygurca kitaplardan etkin bir şekilde yararlanmaları, ekstradan İngilizce sınıfları açmaları ve genel olarak Doğu Türkistan'ın milli kimliğini korumak için gereken tüm adımların atılması vurgulandı.

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Doğu Türkistan'da neler oluyor?

Doğu Türkistan'la ilgili haberlerin hangisi gerçek, hangisi gerçek değil?... Dergimiz, güvenilir haber kaynakları ve yaşıyan tanıkların beyanlarıyla, Çin rejiminin insanlığa karşı suçlarını ve bu suçlarını örtbas etmek için servis ettiği gerçeğişi bilgi ve haberleri ifşa etmeyi, ayrıca günümüzde Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı insanlık dışı zulümleri dünya kamuoyuna sunmayı hedefler.

Genel Yayın Yönetmeni **Abdulvaris ABDULHALİK**

Grafik Tasarım **Seyfettin TARİM**

Editör **Muhammed Ali ATAYURT**
Abdulvaris ABDULHALİK

Yayın Kurulu **Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneği**

Yayın Türü **Aylık Yayın**

Yazışma Adresi **Kartaltepe Mah. Geçit Sok. No: 6 Dük 2**
Sefaköy K.çekmece İSTANBUL

info@turkistanmedia.com www.turkistanpress.com www.istiqlalmedia.com

+90 212 540 31 15 +90 553 895 19 33 +90 541 797 77 00